1856. DRIE EN DERTIGSTE JAARGANG. №. 100.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer Courant geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2,30, buiten Assen franco per post *f* 2.45.

ZATURDAG 13 DECEMBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **f 1.00** en voor elken regel meer **15** cent, behalve 35 cent zegelregt.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Drenthe,
Brengt ter kennis van 't algemeen, dat de **handelsprijzen** der GRANEN, LEVENSMIDDELEN en andere voorwerpen, aangevoerd op de weekmarkten in deze Provincie, gedurende de tweede helft der maand Nov. l.l., hebben bedragen, als volgt:

BENAMING DER VOORTBRENGSELEN.	MAAT EN GEWIGT.	ASSEN. Laagste		ASSEN. Hoogste		COEVORDEN. Laagste		COEVORDEN. Hoogste		HOOGEVEEN. Laagste		HOOGEVEEN. Hoogste		MEPPEL. Laagste		MEPPEL. Hoogste	
Rogge, winter	mud	6	80	7	50	7	50	8	50	0	0	0		6	75	8	00
» zomer										7	75	8	15				
Boekweit, zand	»													6	25	7	50
» veen	»	5	75	7	00	5	50	6	50	6	25	6	50	6	00	7	00
Aardappelen, vroege	»																
» late	»					0	00	0	00					1	[illegible]0		20
» ruige witte	»	1	50	1	60												
» roode Venlosche	»	1	20	1	60												
Hooi	500 Ned. pd.	0		0													
Stroo	»	0	»	0	»												
Eijeren, kippen	100 stuks	3	25	0	00	0	00	0	00								
» eenden	»					0	00	0	00								
Boter, gras	Ned. pond		90	0	97⁵												
» hooi	»						80		85	1	00	1	04		92	1	06

Assen, 9 December 1856.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

DE COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Drenthe,
De voorbereidende werkzaamheden tot de ligting der Nationale Militie voor 1857 willende regelen, en daartoe gelet hebbende op de te onderwerpe betrekkelijke resolutien van den 15 November 1826 no. 12 en den 10 November 1827 no. 24, mitsgaders op de verdere, bij vroegere ligtingen gegevene, voorschriften;

Besluit:

Art. 1. Enz.

Art. 2.

Heeren Burgemeester en Wethouders der verschillende gemeenten in dit gewest uit te noodigen, om herhaaldelijk, bij publicatie, ter kennis van de belanghebbenden te brengen: dat de manschappen, die bij de Nationale Militie voor *zich zelve* dienen en in den loop van dit jaar, hetzij door *het overlijden van eenen vader of stiefvader, of wel van eene moeder of stiefmoeder, weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke separatie of echtscheiding der ouderen*, of eindelijk *door overlijden van eenen broeder of broeders*, regt op vrijstelling, overeenkomstig de bepalingen vervat in art. 21, in verband met artt. 91 en 94 der wet van 8 Januarij 1817 (Staatsblad no. 1), verkregen hebben of mogten verkrijgen, en van de dienst verlangen te worden ontslagen, zich daartoe, vóór den 15 Januarij 1857, bij reques met overlegging van de noodige bewijsstukken, aan het Bestuur hunner gemeente behooren te adresseren; met kennisgeving, dat de aanvragen om ontslag, ter zake voorschreven, welke niet vóór den 15 Januarij 1857 bij de Gemeentebesturen ingekomen zijn, of waarvan de bewijzen niet in behoorlijke orde mogten worden bevonden, voor dat jaar niet kunnen worden toegestaan.

Art. 3. Enz.

Extract dezer art. 2 zal van nu af tot en met de eerste helft der maand Januarij 1857, telken veertien dagen worden opgenomen in de Drentsche Courant.

Assen, 20 November 1856.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

11 Dec.

Omdat men van den strijd, dien in Frankrijk de *Univers* onlangs voerde met *l'Ami de la Religion*, niet meer hoorde, dachten velen, dat de zaak afgeloopen was; zij echter, die den grond der kwestie peilen, weten beter, en zagen slechts in de bedoelde rust een wapenstilstand, die den strijders de gelegenheid zoude verschaffen, om zich beter ten strijde aan te gorden.

Het verschil der oorlogvoerende partijen is ook te groot en de haat te sterk, om ooit tot bedaren en tot een redelijk vergelijk te geraken.

Dat de laatsten de zaak goed inzagen, bleek dezer dagen, uit de krachtige manifestatie van den bisschop van Chartres, tegen den *Univers*, en wel in den vorm van twee brieven, de eerste gerigt aan zijne onderhoorige geestelijken, de ander aan den bisschop van Verviers.

Beide brieven bevatten eene juiste waardering van de beide genoemde dagbladen: *l' Univers* en *l' Ami de la Religion*, en gaan den strijd na, dien beiden voerden, terwijl zij eindigen met eene lofspraak op het laatste blad, daar het zich ruiterlijk verzet heeft tegen den uitsluitenden geest, die de *Univers* en zijne strijdvoerders bezielt.

De bisschop van Chartres maant de geestelijken van zijn diocees aan, om gematigd van geest te blijven, (namelijk om zich te hoeden voor het gevaar, dat men loopt, als men zich met te veel hartstogt wijdt aan den strijd in godsdienstige zaken), zich door geen een godsdienstig blad te laten opwinden en vooral op zijne hoede te zijn voor hen, die op eenen stouten, beslissenden en spotachtigen toon spreken.

De godsdienst houdt er niet van, dat men van zulke wapenen gebruik maakt; de waarheid is niet gewoon op zulk eene onstuimige wijze te werk te gaan.

Wie erkent niet de juistheid dezer taal van den bisschop?

De *Univers* zal in deze woorden zijn portret beter erkennen, dan wanneer men hem de hardste waarheden voorlegde. Het is waar, de godsdienst keurt de wijs af, waarop hij haar verdedigt, en de waarheid heeft niets gemeens met de aanmatiging, welke in de kolommen van dat dagblad doorstraalt. Indien men dit masker hem afrukt, ligt de zoogenaamde held in al zijne naaktheid voor u bloot en de *Univers* verliest in eens alle achting, waarin hij bij zijne fanatieke lezers staat.

Maar hetgeen het meest opmerking verdient in dezen brief van den bisschop van Chartres aan zijne onderhoorige geestelijkheid, is, afgescheiden van het oordeel, dat hij uitspreekt over den godsdienststrijd, het volgende: Voor dat hij gevolg had gegeven aan zijn plan, om den bewusten brief aan een der bisschoppen, die tot zijn vrienden behoort, te rigten, deelde hij hem eerst mede aan zijne collega's, met wie hij het meest in kennis en in particuliere betrekking stond, en vroeg hen, niet om eene volkomen toestemming van zijne gevoelens, maar slechts hun raad.

En wat was er het gevolg van? Dat *een en dertig* prelaten hem mededeelden, dat zij zijne opmerkingen met de waarheid overeenkomstig, nuttig en zeer gematigd vonden

Des bisschops opmerkingen, in zijn brief aan den bisschop van Verviers, verdienen in haar geheel opgenomen te worden. Ziehier de meest treffende passages:

„Ik beken, dat ik verwonderd ben geweest over de beweging, die het dagblad *l' Univers* gemaakt heeft. Indien de leer, welke hij predikt, vrij is van groote dwalingen en zich niet geducht tegenspreekt, indien er slechts kleine onjuistheden in voorkomen, die door den overigen inhoud worden goedgemaakt, indien er slechts enkele aanstootelijke uitdrukkingen in gevonden worden, die men ligt vergeven kan, als de toon doorgaande gematigd en liefde ademend is, dan heeft de *Univers* niets te vreezen; dan heeft hij er belang bij, dat men zijne woorden streng onderzoekt, nagaat en het eene met het andere vergelijkt. Hij, die de waarheid op het oog heeft, vreest het licht niet. De taak der dagbladen is het ook, om de punten van verschil te bespreken. De waarheid wint er slechts bij, en men leert zich wachten, om een dagblad, dat ons alle morgen geregeld in handen komt, blindelingste gelooven.

„Men zegt, dat *l'Univers* overal gelezen wordt, dat hij de ziel uitmaakt van al de overige godsdienstige bladen... Ik weet het niet, of het zoo is, maar indien het feit waar is, dan zou het een reden te meer zijn, om den geest en het streven van dat blad na te gaan.

„Elke dwaling, van welken aard ook, heeft altijd noodlottige gevolgen. Het is gevaarlijk, langzamerhand de geestelijkheid te doortrekken met minjuiste denkbeelden, betreffende de wijsbegeerte, de geschiedenis, de letterkunde, enz. Dit beteekent wel weinig, zal men zeggen, maar het kleinste zaadkorreltje schiet op en brengt vruchten voort. Ik weet, dat het gevaar groot is, als de hoogmoedige rede zich afscheidt van het geloof, van alle Goddelijke steunsels zich berooft en niets dan twijfel voor zich ziet. Maar dunkt u niet, dat er ook gevaar bestaat, als men zijne wapenen ontleent aan het rationalisme, terwijl men stellingen volhoudt, die even sterk tegengesproken kunnen worden, als dat zij de gemoederen verhitten, en als men op de kerk de verantwoordelijkheid laat nederkomen van de overdrevene denkbeelden, die door de kerk worden afgekeurd.

„Wat ons nu persoonlijk aangaat, men doet de geestelijkheid in de achting van het volk dalen, als men haar voorstelt als vleijende alle magten, die aan het bewind zijn. Wij weten het, de kerk is ondergeschikt aan de magten, die door God zijn aangesteld. Zoodra eene magt voldoende gegrondvest is en erkend, dan gehoorzaamt de Kerk haar uit volle overtuiging.

„Zij doet regtmatige hulde aan de gematigdheid en de wijsheid der Vorsten, en vereert vooral hen, die de godsdienst beschermen, terwijl zij de regten en vrijheden van de laatste handhaaft.

„Maar wettigt zij wat sommigen doen, om hen, die van kroon en heerschappij zijn beroofd, kwalijk te bejegenen, na ze eerst bewierookt te hebben? Moet men niet integendeel hen, die een groot ongeluk hebben ondergaan, eerbiedigen? Mag men hen, die in bange betrekking staan, of een tijdperk met een enkel woord brandmerken, en naar willekeur de belangrijkste feiten behandelen, vleijen? Neen, dat leert de kerk niet; wij weten beter, wat met de waardigheid der bisschoppen en hooge prelaten overeenkomstig is. Intusschen is de priester, zonder twijfel, vrij in zijne gevoelens en persoonlijke overtuiging; hij is volstrekt geen abstract of onverschillig wezen. Hij is de dienaar Gods en zijn pligt is zich voor alles op te offeren. Wanneer hij met menschen te doen heeft, die verschillende begrippen koesteren, en in eene wereld, die door zulke stormen bewogen wordt, rondschouwt, dan moet hij, door de wijsheid zijner handelingen, en het wèl overleggen zijner woorden, de achting en het vertrouwen van het algemeen trachten te verwerven, en daardoor de vervulling zijner priesterlijke pligten gemakkelijker maken."

Het is dus een feit, dat 31 bisschoppen de opmerking van hun collega voor waar, nuttig en zeer gematigd houden, en dat zij dus niet van het gevoelen zijn van die 15 andere prelaten, die zich ten gunste van *l' Univers* hebben verklaard

Men weet nu, wat men te denken heeft van de goedkeuring, die sommigen zeiden dat door het Episkopaat aan de leer van de *Univers* geschonken werd.

De heer *Veuillot* had gaarne gewild, dat hij tegen een of twee bisschoppen meê te kampen mogt hebben, maar tegen 31! dat wil wat anders zeggen.

Men is zeer benieuwd aan wiens zijde de kerk of het katholicisme zich scharen zal!

12 Dec.

Op het feest van *Maria's* onbevlekte ontvangenis werd er een aanslag beproefd op het leven van Z. M. *Ferdinand*, Koning van Napels, en wel op het oogenblik, dat hij eene revue hield over de troepen.

Den Koning werd geen letsel toegebragt, zegt de telegrafische depeche, die ons deze tijding bragt.

De *Nord* echter meent te weten, dat de Monarch door een bajonetsteek werd gewond, doch zoo weinig gevaarlijk, dat hij de revue kon voortzetten.

Een ander berigt wil, dat de soldaat, die de bajonetsteek zou hebben toegebragt, op staanden voet door het verontwaardigde volk is afgemaakt.

Ziedaar het belangrijkste nieuws, dat op dit oogenblik in omloop is

Napels en Palermo waren, volgens berigten uit Genua van 4 December, rustig, maar lieden die onlangs te Napels en Messina aan wal stapten, werden door de politie naauwkeurig in 't oog gehouden, en wachtten zich wel om op openbare plaatsen van politiek te spreken, of hun oordeel over de eene of andere zaak te uiten.

Die zelfde berigten verzekeren, dat de onrustige beweging in Napels nog niet geëindigd is en voegen er bij, dat het plan der insurgenten was, om door oproertjes in verschillende plaatsen het garnizoen van Palermo te verzwakken en dan in genoemde stad hun slag te slaan. De commandant dezer stad begreep het gevaar daarvan en zond slechts 600 man naar Cefalu.

De insurgenten gebruikten, zoo zegt men althans, nieuwe geweren, van Engelsch fabrikaat.

De *Times* is thans zeer gematigd en verzekert, dat Koning *Ferdinand* op 12 Januarij, zijn verjaardag, eene belangrijke amnestie zal uitvaardigen. Volgens anderen zal die plaats hebben bij de bevalling der koningin.

De Keizer van Frankrijk bezoekt nu en dan de afgelegenste wijken van Parijs en wordt aldaar, zoo verkondigt de *Moniteur* in brommende woorden, met zeer veel geestdrift ontvangen.

Andere berigtgevers stellen den geest der Franschen en in 't bijzonder van de Parijsche bevolking, als zeer ontevreden voor.

Toen de Keizer van Frankrijk onlangs te Compiègne was, heeft hij zich overtuigd van de groote schade, die de konijnen aan de bouwlanden toebragten. Hij heeft thans bevolen, dat onmiddelijk alle konijnen de bosschen van den Staat zullen hebben te verlaten en gedeporteerd zullen worden, niet naar Cayenne, maar naar de magen zijner daar wonende onderdanen.

De betrekking tusschen Frankrijk en Pruissen schijnt thans zeer vriendschappelijk te zijn. Voor eenige dagen heeft Keizer *Napoléon* den Koning van Pruissen het Grootkruis van het Legioen van Eer doen aanbieden en thans is te Parijs de Pruissische Prins *Friedrich Wilhelm* aangekomen.

Het blijkt hoe langer zoo meer, dat op de aanstaande vredes-conferentien de Neufchatelsche kwestie niet ter tafel zal worden gebragt en men verzekert nu, dat te Londen over die aangelegenheid diplomatieke zamensprekingen zullen plaats hebben.

De Keizer van Oostenrijk gaat voort met veel te doen, om veel te herwinnen, en de groote vraag zal zijn, of hem dit zal gelukken.

Zie hier wat men uit Venetie schrijft aangaande de feesten daar gehouden, en onze lezers zullen daardoor eenigzins op de hoogte komen van de wijze, hoe men zich daar bij de tegenwoordigheid eens Keizers verheugt:

„Onrijpe vruchten zijn altijd zuur; de maskerades, die buiten het carneval plaats hebben, zijn altijd eentoonig. Men stond de maskers toe de stad te doorkruissen, om zoodoende de vrolijkheid op te wekken, maar zonder goed gevolg; eenige *duivels*, tamelijk smerig, benevens eenige lustrissimi (de naam eener gemaskerde) in lompen gehuld, ziedaar de geheele maskerade, zamengeraapt uit het uitvaagsel der bevolking, en misschien nog wel omgekocht, om quasi gemaskerd door de stad te loopen. Er was geen welvoegelijk masker te zien; en de bijzondere geest, die op het carneval te Venetie heerscht, ontbrak ten eenenmale.

„Er waren ook officieele maskerades; de gewone compagnien van Napoletani en der Chiozzotti wilden zich echter onder geen voorwendsel, aan de uitnoodiging van den gemeenteraad storen; om ze over te halen moest men ze betalen, en men verzekert zelfs, dat de kosten 800 livres beliepen.

„Die compagnien zijn zamengesteld uit winkelbedienden, geringe lieden, die voor de verleiding van het geld bezwijken. Het was een inderdaad curieus schouwspel, die gemaskerden te zien springen en dansen, als op het commando van den burgemeester. De Graaf *Correr*, burgemeester der stad, bevond zich inderdaad in balkleeding, en bedekt met decoratien, te midden van dat gepeupel, schreeuwde zich bijna buiten adem, de dansers aanmoedigende, om zoo veel mogelijk lawaai en opschudding te maken, ook liet hij van tijd tot tijd de kreet van: „leve H. H. M. M.!" hooren, iets dat de menigte maar onopgemerkt liet voorbijgaan, voeg hierbij de militaire muziek, bij de maskerade tegenwoordig, en tellende eens zoo veel muziekanten als gemaskerden, en geëscorteerd door linietroepen, dan zult gij een klein denkbeeld kunnen vormen van het feest, door Graaf *Correr* geleid.

„Voor het gemaskerd bal gaf men 3000 kaartjes uit, dat zeer weinig was, daar men er bij gewone gelegenheden meer dan 5000 gebruikt. Er waren op dit bal weinig gemaskerden en niet de minste geestdrift, hetwelk bewijst, dat de bezoekers noch Venetianen noch vrolijke snaken waren. Uitgenomen wat straatrumoer, door de betaalde maskers, was op het bal noch vreugde noch gejuich. Men bemerkte zelfs niet die heertjes, die zulk een bal bezoeken, om de dames hun hof te maken. Men hoorde noch het onophoudelijk gefluister der dames, noch het *Bondi me connosistu*, (herkent gij mij?) in plaats van dat alles was het een gegons van vreemde wezens. H. H. M. M. schenen ook onder den indruk van die algemeene naargeestigheid te verkeeren en verlieten het bal na een uur toevens, zonder dat zulks door iemand werd opgemerkt. De houding der Venetianen is altijd dezelfde geweest; veel waardigheid en eene diepe stilte.

„In den morgen van den 27 hadden de voorstellingen van den adel en de ambtenaren plaats.

„Van de 130 adelijken, die eene uitnoodiging ontvingen, kwamen er slechts een 30 tal hunne opwachting bij den Keizer maken. Onder deze zag men verscheidene dames der hooge aristocratie, bekend door hare liefdesgevalletjes gedurende de blokkade en door hunne onkiesche omgang met politie dienaars, tijdens de terugkeer der Oostenrijkers.

Narvaez, de geweldige man, die Spanje met een ijzeren arm tot rust en met verstand tot welvaart zou brengen, is zedelijk dood. Hij zal welligt nog eenige weken kwijnen en dan sterven. — Zijn vonnis is reeds opgemaakt. Elke politieke partij werpt hem met steenen. Vier gematigde bladen alleen hebben den moed om hem te ondersteunen.

Ook de Koningin keert zich van *Narvaez* af en men verzekert, dat zij een woord over hem uitte, dat een staatsman zedelijk doodt.

De leening, door den Minister van Finantien te sluiten, verwekt steeds veel gemor, en men verzekert, dat de liberale partij een protest vervaardigen en dat aan alle Mogendheden zenden zal — een protest, waarbij zij verklaart de verpligtingen, bij die leening aangegaan, niet te zullen vervullen, als zij eens weder het gezag in handen krijgt.

Dit protest zou door de redacteurs van onderscheidene dagbladen geteekend en door de hoofden der progressistische partij goedgekeurd worden.

Een vreemd protest en gewaagd tevens. 't Is daarom dat velen gelooven dat het plan daartoe niet zal worden verwezenlijkt.

Die geen crediet heeft, krijgt niet dan met groote moeite geld te leen en als hem dit gelukt, moet hij hooge rente geven. Dat was en is nog overal 't gebruik.

Maar als *Narvaez* aftreedt, wie dan in zijne plaats?

Een nog meer reactionnair Minister?

Generaal *Pavia* of *Pezaella*?

Men ziet het, altijd een Generaal. Spanje heeft er 92! Er is dus voorraad en 't duurt nog lang eer zij verbruikt zijn, als elk één jaar aan 't roer van staat stond, ongeveer eene eeuw.

Intusschen, een jaar Minister te zijn in Spanje is zeer lang

Ook spreekt men van *Nocedal* als kabinets-president, die in 1831 volbloed-republikein was en nu volbloed-despoot is. Bij 't Hof is hij zeer gezien. Geen erger behoudsman, zegt men, dan een bekeerd Republikein.

Spanje, dat blijft veler geloof, gaat eene treurige toekomst te gemoet.

De gematigde mannen, en dat is altijd hoogst verderfelijk en tevens hoogst afkeurenswaardig — de gematigde mannen staan op een afstand. *Espartero* leeft zeer stil en wel van 't fortuin zijner vrouw, te Logrono.

Hij is nu wel geen staatsman in den volsten zin des woords, maar hoe weinigen zijn het beter dan hij? *Mad[illegible]z*, die ge-

wigt'ge betrekkingen bekleedde, houdt zich buiten het gewoel van den dag, na eerst een gedeelte van zijn vermogen voor 't publiek belang opgeofferd te hebben. *Lujan* en *Santa-Cruz* hebben zich teruggetrokken, en zij hebben, toen zij in de nabijheid van de schatkist waren, hun schat niet vermeerderd.

Niet veel eer voor Spanje.

Rios Rosas, een zeer bekwaam man, ziet het liefst op een afstand wat er gebeurt. Spanje heeft alle bekwame mannen uitgeworpen — alle bekwame mannen klagen niet over die dwaze handelingen, maar zij beklagen het ongelukkige volk, dat zoo in eigen ingewanden wroet, en terwijl het over vormen kibbelt, verarmt.

De tegenwoordige Minister van Finantien is zeer familieziek. Voor twee maanden was hij directeur van het dagblad *el Parlemento*. Minister geworden zijnde benoemde hij zijn broeder tot directeur-generaal der douanen — en zijn neef tot tresaurier van het zegelkantoor — zijn schoonbroeder tot directeur der algemeene rekenkamer — een ver bloedverwant tot ambtenaar bij het departement der Nationale Schuld — en drie medewerkers van evengenoemd dagblad bij zijn Ministerie.

Die man is vol zorg voor — de zijnen.

Tot heil der schatkist?!

De Spaansche Minister van Justitie wanhoopt nog niet aan het behoud der Spaansche Natie, omdat, zoo als hij in eene circulaire zegt, zij de eerste is geweest, die het leerstuk der Onbevlekte Ontvangenis als zoodanig heeft aangenomen.

Als dit geen geldige reden is,
Dan weten wij niet wie beter is.

Bij alle ellende in Spanje zal het feest der Onbevlekte Ontvangenis met allen luister gevierd worden.

Men kan wel zien, wie thans in Spanje heerschen.

De telegraaf nam, zooals onze lezers weten, onlangs Herat in, na eerst de bevolking grooten honger te hebben laten lijden, gevolgd door een moord-tooneel. Later zeide hij, dat die gebeurtenissen wel eens niet konden plaats gehad hebben en het duurde niet lang of de geheele zaak was vergeten. Nu echter zegt men op nieuw, dat de Perzen op 26 October genoemde stad hebben bestormd en ingenomen.

Is dat nu waar?

Keizer *Alexander II* heeft, zoo verzekert men, den Schach van Perzie 50.000 man hulptroepen toegezegd.

De Turksche gezant voor de nieuwe conferentien maakt zich gereed om naar Parijs te vertrekken.

Portugal wordt ook met een Minister-crisis bedreigd en wat erger is — door gebrek aan levensmiddelen.

Griekenland is bij voortduring nog geen aardsch Paradijs. Het officiële dagblad aldaar klaagt er over, dat eene bende van 25 roovers het stadje Arachova in Beotie heeft geplunderd en er de grootste en gruwelijkste wreedheden heeft bedreven, om zich te wreken over de deelneming der inwoners aan de vernietiging der bende van *Davelis*. Zoolang Turkije en Griekenland niet zamenwerken, zal men de roovers niet kunnen bedwingen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

STATEN GENERAAL.

Tweede Kamer.

Bij eene koninklijke boodschap van den 29sten October j.l. is aan de overweging der kamer een ontwerp van wet onderworpen, strekkende eensdeels tot uitbreiding van den vrijdom van accijns op den turf en de steenkolen; anderdeels tot aanvulling der bepalingen omtrent het genot van dien vrijdom. Dit wets-ontwerp heeft bij het onderzoek in de afdeelingen der kamer tot de volgende beschouwingen en bedenkingen aanleiding gegeven:

§ 1. Eenige leden verklaarden zich tegen het hoofdbeginsel dezer wet, niet omdat zij dit beginsel op zich zelf afkeuren, maar omdat het, bij de invoering der voorgedragene bepalingen, nog altijd slechts gedeeltelijk en gebrekkig in werking zou komen. Naar hunne overtuiging was de algeheele afschaffing der belasting op de brandstoffen wenschelijk en noodzakelijk, opdat de nijverheid, in den ruimsten omvang van het woord, ontheven zou worden van den hinderpaal tot vrije ontwikkeling, haar door die belasting in den weg gelegd, en opdat de mindere standen der maatschappij zich van eene eerste levensbehoefte konden voorzien, zonder daarvoor een met het bedrag van den accijns verhoogden prijs te betalen. De gunstige toestand van 's rijks geldmiddelen laat, naar dit gevoelen, toe om tot eene dadelijke afschaffing van den accijns op de brandstoffen over te gaan. Er moest dus daarmede niet langer worden gedraald. Wierd de thans voorgedragene wet tot stand gebragt, zij zou als een middel worden gebruikt om de geheele afschaffing der genoemde belasting tegen te werken of als van minder dringenden aard te doen voorkomen. Indien inderdaad op dit oogenblik zoo zeer moest worden opgezien tegen het ontnemen aan 's rijks geldmiddelen van geheel het bedrag, dat de belasting op de brandstoffen opbrengt, zouden sommigen deze leden, nog liever dan hare heffing te zien voortduren, hunne toestemming geven aan eene tijdelijke verhooging van het haardstedengeld, dat tot de grondslagen der belasting op het personeel behoort. Die tijdelijke verhooging zou in dat geval tot gedeeltelijk aequivalent voor den af te schaffen accijns kunnen strekken.

Een grooter aantal leden vereenigde zich niet met het denkbeeld om nu reeds tot de afschaffing van den accijns op de brandstoffen over te gaan. Zij hield n de afschaffing voor hoogst wenschelijk, maar op dit oogenblik onraadzaam. Door de intrekking van den accijns op het gemaal is in het vorig jaar een zeer aanmerkelijk bedrag aan de gewone middelen tot dekking van 's rijks uitgaven ontnomen. Destijds is het gevoelen voorgestaan, dat de afschaffing van den accijns op de brandstoffen den voorrang verdiende. Men kon het betreuren, dat dit gevoelen niet heeft gezegevierd, maar, nu de keus eenmaal is gedaan, eischt het belang van 's rijks geldmiddelen niet te spoedig een tweeden, veelbeteekenenden stap op den weg van vermindering der belastingen te doen. De afschaffing van den accijns op de brandstoffen moest het doel blijven waarnaar gestreefd werd; maar dat doel was in het tegenwoordig tijdsgewricht nog niet te bereiken, zonder dat te veel op het spel wierd gezet. Ligt zoude spoedig het oogenblik aanbreken, dat het ruimer vloeijen der andere bronnen van inkomst, gepaard met een spaarzaam beheer, vergunde wat men thans nog, zijns ondanks, moest uitstellen. Er waren onder deze leden, die de strekking der thans gedane voordragt omtrent de uitbreiding der vrijdommen vooral daarom goedkeuren, omdat zij daarin een eersten stap tot afschaffing der belasting, een nuttigen overgangsmaatregel zagen.

Juist uit hoofde van dit karakter, hetwelk ook zij aan de voorgedragene wet moesten toeschrijven, verklaarden andere leden zich daarmede volstrekt niet te kunnen vereenigen. Door de thans voorgedragene, zeer aanmerkelijke uitbreiding van de bestaande vrijdommen van den accijns op de brandstoffen zou naar dit gevoelen geheel de belasting te veel worden ondermijnd en na korten tijd, binnen een paar jaren misschien, blijken onhoudbaar te zijn. Dat wilden deze leden niet. Zij wilden den weg niet helpen banen tot eene nieuwe vermindering van 's rijks gewone inkomsten, waaraan door de afschaffing van het gemaal reeds veel te veel was ontnomen. Bij den minsten tegenspoed met opzigt tot de koloniale bijdragen zou die onvoorzigtigheid duur te staan kunnen komen.

Bij deze tegenstanders der voorgedragene wet voegden zich nog degenen, die tegen elke partiele wijziging van het belastingstelsel gestemd zijn en eene geheele herziening van dat stelsel noodzakelijk achten, vooral ook in verband met den moeijelijken toestand, waarin vele gemeenten in den laatsten tijd ten aanzien van haar plaatselijk belastingstelsel gekomen zijn. Die moeijelijkheden zouden, zoo de voorgedragene wet tot stand kwam, alweder vermeerderen, en in zoo verre meende men van deze zijde die voordragt als onzijdig te moeten beschouwen. In vele gemeenten zijn de brandstoffen plaatselijk belast. Door de uitbreiding der vrijdommen zal de opbrengst dier plaatselijke belastingen verminderen. Hoewel de gemeenten de belasting op de brandstoffen meerendeels als een eigen middel heffen, zijn zij ten aanzien der vrijdommen gebonden, het door het rijk te geven voorbeeld te volgen. Het laatste lid van art. 251 der gemeentewet legt haar dit als pligt op.

Ofschoon men het gewigt van dit laatste bezwaar niet geheel miskende, helde de meerderheid tot een gunstig gevoelen omtrent de voorgedragene wet over, waarvan het beginsel dan toch goedkeuring scheen te verdienen. Maar bij zeer vele leden bleef het eindoordeel over den maatregel ten eenen male afhankelijk van nadere inlichtingen omtrent de daarvan te verwachten finantiele gevolgen; omtrent de mogelijkheid om bij zoo groote uitbreiding der vrijdommen de sluikerij behoorlijk tegen te gaan, en omtrent de vraag, of de formaliteiten, waaraan de begunstigde met het genot van vrijdom zich zal moeten onderwerpen, die gunst niet illusoir zullen maken en het doel der regering tegenwerken. Niet dan wanneer de bezorgdheid, die in dit drieledig opzigt bestond, weg te nemen ware, zouden de bedoelde leden de wet mogelijk achten.

Zitting van 8 Dec, De beraadslagingen over de begrootingswetten zijn voortgezet. Nadat een voorstel van den heer *v. Bosse*, om de beraadslagingen over Hooofdstuk IX A. Finantien uit te stellen tot na de behandeling der wet op de middelen, was verworpen met 29 tegen 28 stemmen en met gelijke meerderheid aangenomen was het voorstel van den heer *Wintgens*, om dat deel na Hoofdstuk XII en voor de wet op de middelen te bediskussieeren, — is hoofdstuk IX B met eene kleine bezuiniging van f 600, — (premie op de visscherij) met 48 tegen 10 stemmen aangenomen.

Daarop zijn de beraadslagingen over Hoofdst. X. (*Oorlog*) begonnen. De heeren *Nolthenius* en *van Nispen* achtten het bedrag van het Hoofdst. te hoog. De heer *Elout* heeft nadere inlichtingen gevraagd. De heeren *Storm van 's Gravesande*, *Schimmelpenninck* en *Rochussen* hebben het Hoofdst. verdedigd,

Zitting van 9 Dec. De beraadslagingen over Hoofdstuk X zijn voortgezet. De heer *van Bosse* heeft verklaard, dat hij in der tijd een volledig vertrouwen heeft gesteld in den heer *van Spengler*, welke had gezegd, met een bedrag f 10.400.000 voor het leger te kunnen volstaan; — welk cijfer ook daarna door den tegenwoordigen minister als voldoende is beschouwd. Hem is voorgekomen, dat bij ons leger niet de vereischte spaarzaamheid wordt in acht genomen, en hij heeft zich verdedigd tegen het vermoeden, alsof men, door het aanbevelen van eene wenschelijke zuinigheid, de kracht van het leger zoude willen verzwakken.

De Minister van Oorlog heeft aangemerkt, dat indien de tegenstand, welke dit hoofdstuk ondervindt, tegen zijnen persoon is gerigt, hem dit geenszins verwondert, en hij zulks zelfs zeer natuurlijk acht, maar dat hij vertrouwt, dat men het belang des Lands geenszins aan persoonlijke bedenkingen zal willen opofferen. Naar zijn oordeel moet men minder op het eindcijfer letten, dan op de behoefte der onderdeelen, doch buitendien heeft hij beweerd, dat voor 1857 weinig meer wordt verlangd, dan voor 1854 is uitgegeven; — te weten, wat het leger zelf betreft, negen en een half millioen.

Wat betreft de bezuinigingen, welke in vervolg van tijd zouden kunnen worden daargesteld, heeft Z. E. verklaard, niets te zullen verzuimen, wat strekken kan om de spaarzaamheid tot hare uiterste grenzen te drijven, waartoe de daling van verschillende prijzen kunnen bijdragen, doch zonder tot het eindcijfer, voor 1853 verleend, terug te kunnen komen, als wanneer wij inderdaad tot eenen toestand van weerloosheid zouden geraken; — elk beroep op onze onmiskenbare regten ijdele klanken zouden worden, en men zulks. indien het gevaar eenmaal daar was, maar al te zeer zou moeten betreuren, vermits op schutterijen en vestingen, zonder een goed en bruikbaar leger, vergeefs zoude zijn vertrouwd.

Hij gaat vervolgens over tot de beantwoording der afzonderlijke opmerkingen van sommige sprekers. — Omtrent de vragen van den heer *Elout*, nopens de organisatie van de schutterij, enz., verklaarde de minister, dat wij, met de tegenwoordige organisatie van het leger, in staat zijn de eer van Nederland op te houden en ons, des noods, krachtig te verdedigen. — De minister komt thans tot het door den heer *van Bosse* gezegde, op grond van verschillende cijfers, en zegt, dat de ondervinding hem geleerd heeft, dat men zeer weinig vertrouwen kan hebben in de cijfers, door dien Spr. bijgebragt. Hij wijst al dadelijk op eenige cijfers, door den heer *van Bosse* bij hoofdstuk V medegedeeld omtrent het getal der ambtenaren bij het departement van oorlog te 's Hage en dat te Brussel, welke cijfers zegt de minister onjuist zijn, omdat de Spr, niet gerekend heeft, dat te Brussel het getal militaire ambtenaren *onbepaald* is, en hij *hier* de militaire en burgerlijke ambtenaren te zamen heeft gerekend. De minister kan aan zoodanige handelwijze geene andere explikatie geven, dan om alles te doen teneinde het vredelievende Nederlandsche volk op te zetten tegen den minister van oorlog en zijn departement; en zou de poging mislukte, dan zegt men voor het minst *si le charbon n'est pas brulé, au moins il noircit.* Ten slotte brengt de minister nog eenige beschouwingen in het midden en zegt, dat deze begrooting aan twee vereischten voldoet, namelijk aan spaarzaamheid en zorg voor de veiligheid van den Staat.

De *Voorzitter* zegt niet onopgemerkt te mogen laten, dat de minister in zijne rede onedele bedoelingen heeft toegeschreven aan opmerkingen door een lid gemaakt. Hij acht dit niet gepast en wenscht, dat de minister van oorlog zich verder van zoodanige uitdrukkingen onthoude. Hij heeft het van zijn pligt geacht, dit in het midden te moeten brengen.

De *Minister van Oorlog* zegt, dat het hem leed doet zich geëxponeerd te hebben aan de teregtwijzing van den voorzitter. Hij gelooft dat, zoo hij zich in zijne rede mogt zijn te buiten gegaan, deze vermaning van den voorzitter reeds voor hem eene erge straf zou zijn.

De heer *van Bosse* meent de tolk der vergadering te zijn, als hij den voorzitter dank zegt voor zijne tusschenkomst, om de discussiën te houden op het terrein, waarop die buiten de schuld der leden gebragt is.

De verschillende art. zijn goedgekeurd, en tot de stemming over het geheel der begrooting overgaande, hebben zich eenendertig leden daar voor, en eenendertig daartegen verklaard, weshalve dit hoofdstuk aan eene tweede stemming zal worden onderworpen.

Voor hebben gestemd de heeren Bosscha, Schimmelpenninck, van Deinse, de Kempenaer, Elout, Godefroi, Stolte, Hoffmann, van der Poel, Mackay, Rochussen, Gevers, Storm van 's Gr., Nolthenius, Wintgens, Dirks, van Foreest, Groen, Oosting, Vegelin, Baud, Sander, Hoekwater, van Heiden, van Reede, van Franck, Delprat, de Brauw, van Amerongen, van Lijnden en van Golstein.

Tegen hebben gestemd de heeren Jespers, Sloet, de Limpens, Zijlker, de Berg, Hugenholtz, Luyben, Thorbecke, Anemaet, Storm, van Zuylen, Dullert, Meeusen, van Eck, Reinders, van Nispen, van Wintershoven, Dommer, van Bosse, Westerhof, ten Cate, Bots, Meylink, de Poorter, van Hoëvell, van der Veen, Hoynck, Hengst, Beens, van Akerlaken en Heemskerk.

Afwezig waren de heeren van der Linden, Strens, Slicher, Wijbenga, van Rappard en Kien.

Zitting van 11 Dec. In deze zitting is ingekomen een wetsontwerp, strekkende tot voorloopige vaststelling, bij wijze van credietwet, van de uitgaven voor het Departement van Binn. Zaken voor 1857, voor een half jaar.

Aan de orde is de beraadslaging over Hoofdst. XI (*Departement van Kolonien*) onderscheidene leden hebben daarover het woord gevoerd, en zijn de algemeene discussien gesloten.

In deze zitting is ook weder Hoofdstuk X (*Oorlog*) in stemming gebragt en thans aangenomen met 34 tegen 33 stemmen, voor stemden de 31 leden van den vorigen dag benevens de heeren van Rappard, Kien en Wijbenga. Tegen stemden de 31 leden van den vorigen dag, benevens de heeren Strens en van der Linden. Afwezig is de heer Slicher van Domburg.

De Minister van Finantien heeft aan de Tweede Kamer ter overweging aangeboden een Wets-ontwerp, strekkende tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld, met toelichtende memorie. In dit ontwerp wordt voorgesteld, het cijfer tot oplossing van rentegevende nat. schuld te verhoogen met f 5,000.000, welke gelden voortspruiten uit een nog onbeschikt saldo van 1854 groot f 255.000; een dergelijk van 1855 groot f 400.000; uit de beschikbare middelen van 1856, ten gevolge van de ruime bijdragen uit de koloniale kas groot f 3.345.000 en uit het fonds voortspruitende uit koopprijzen van Domeinen f 1.000.000.

Ten aanzien van de afstemming van Hoofdst. *Binnenl. Zaken* berigt men, dat die heeft plaats gehad, omdat de minister niet voldoende inlichtingen heeft willen geven omtrent zijne plannen met opzigt tot de wet op het onderwijs, en omdat 't geen hij liet gissen bepaald in strijd was, volgens veler meening, met de bepaling der grondwet.

Als een staaltje, welke vreemde sujetten er te Harderwijk aankomen en dienst nemen bij het koloniaal werfdépot, kan strekken, dat dezer dagen, aan sommige dier militairen, van regeringswege vergunning is verleend tot het aannemen en dragen:

a. der medaille, door de Koningin van Engeland uitgereikt voor die militairen, welke den oorlog in de Krim tegen Rusland hebben bijgewoond;

b. van het Oostenrijksche eereteeken voor het bijwonen van den veldtogt in Napels, in den jare 1814 en 1815;

c. der Siciliaansche medaille voor het bijwonen der veldtogten in Napels, in 1848 en 1849;

d. der Badensche medaille, ingesteld 29 Augustus 1849;

e. der Pruissische medaille, ingesteld 23 Augustus 1851, en

f. der medaille voor het bijwonen der veldslagen bij Alma en Inkerman.

— De steenkool, voor eenigen tijd te Gildehaus, in het graafschap Bentheim gevonden, is op uitnoodiging van den minister van binnenlandsche zaken aan de Koninkl. Akademie te Delft onderzocht. Daarbij is het volgende gebleken:

De bestanddeelen der kool zijn: koolstof 85.90, waterstof 8.85, zuurstof 4.54, asch 0.71, te zamen 100.00.

Bij 105 graden *C* gedroogd, verloor zij 1.15 pct. hygroskopisch water; 100 gram leverden 37.963 teerling-palm gas. De overgebleven kokes bedroegen 43.2 pct. Zij zijn uiterst bros en ligt en hebben dus als brandstof geringe of geen waarde. Van zwavel en dikstof waren slechts sporen aanwezig. Een stuk dezer kool, in het vuur aangestoken, blijft in de lucht helder voortbranden. Het soortelijk gewigt, bij 15 graden *C*, is 1.106. Uit deze analyse blijkt dat de kool uitermate geschikt zou zijn voor gaz-bereiding, hetgeen men trouwens reeds op het uiterlijk aanzien meende te bespeuren. Dat aanzien schijnt ook te wijzen op eene vaste kool, die bij de vervoer niet ligt vergruist of verbrokkelt, nach in de lucht verweerd geraakt. Nopens het verwarmings vermogen dezer kool kan men opmerken, dat het gehalte aan koolstof grooter is dan dat van 40 koolsoorten, door Brix geanalyseerd, en kleiner dan dat van 14 andere. In diens lijst van 54 koolsoorten zijn alleen steenkolen genoemd, wier grootste gehalte aan kool is van 90.62 pct., en wier kleinste gehalte 70 pct. bedraagt. De bruinkolen geven alle een veel minder gehalte, tot zelfs van 36 per cent. Men schijnt dus bruin- en steenkool wel eens met elkander te verwisselen of liever tusschen beide geen scherpe onderscheiding te kunnen maken. Immers de geleerden, die deze kool onderzochten, meenden haar onder de bruinkool te moeten rekenen.

Er moge echter verschil bestaan over haren naam, uit al het aangevoerde blijkt genoeg, dat deze koolsoort onder de zeer deugdelijke kan gerangschikt worden.

— Bij besluit van 7 December jl., no. 59, heeft Z. M. goedgevonden aan mr. *L. N.* graaf *van Randwijck*, grootmeester van H. D. huis, dienstdoende bij H. M. de Koningin, vergunning te verleenen tot het aannemen van de onderscheidingsteekenen van ridder-grootkruis der orde van den Rooden Adelaar, hem door Z. M. den koning van Pruissen geschonken.

— Men schrijft uit 's Hage aan de *Amst. Ct.*, dd. 9 Dec.: „Dat de afstemming der begrooting van het departement van binnenlandsche zaken nog al stof tot gesprek alhier geeft, zal ik u wel niet behoeven te zeggen, evenmin als dat deze gebeurtenis tot het verspreiden van allerlei geruchten, met en zonder nevenbedoelingen, aanleiding geeft. Ik laat aan anderen over al deze geruchten te vermelden of te beoordeelen; dit alleen meen ik met eenige zekerheid te kunnen zeggen, dat er op dit oogenblik, wat betreft het al dan niet aanblijven van den tegenwoordigen minister, en dus nog veel minder omtrent zijnen vermoedelijken opvolger *casu quo*, niets bekend is of kan zijn; want sedert verscheidene dagen is de heer *Simons* vrij ernstig ongesteld, zoo zelfs, dat er op uitdrukkelijken last van den geneesheer, niemand bij hem wordt toegelaten. Het behoeft dus niet vermeld te worden dat de ministerraad op Zaturdag niet door hem is bijgewoond."

— De heer *Simons*, die zeer ziek is, heeft van Z. M. zijn ontslag gevraagd als Minister van Binnenl. Zaken. Z. M. heeft bij een den 11den genomen besluit op die aanvrage nog niet beschikt, en gedurende de ziekte van den heer *Simons*, den heer *van Rappard*, Minister voor de zaken der Hervormde Eeredienst, enz., tijdelijk belast met de portefeuille van binnenlandsche zaken.

Reeds worden er namen genoemd van personen, die als Minister van Binnenl. Zaken in aanmerking zouden komen, als de heeren *Mackay* te 's Hage, Prof. *Mulder* te Utrecht, *Kempenaer* te Arnhem etc.

— De Gemeenteraad van Haarlem heeft den 11 dezer, niettegenstaande een ingekomen protest van Jhr. *Salvador*, eenparig besloten, om tot eene nieuwe verkiezing over te gaan, in plaats van genoemden *Jonkheer*, die, hoewel verkozen, het radicaal mist, om lid te zijn.

— An den gewezen Minister van Binn. Zaken Mr. *G. C. J. van Reenen* is een pensioen verleend van *f* 3200-*.

Amsterdam, 10 Dec. Het provinciaal geregtshof in Noord-Holland heeft heden ten 10 ure uitspraak gedaan in de zaak van A. A. *Pfeiffer*, geneeskundige te Bussum, beschuldigd van *moedwilligen doodslag met voorbedachten rade*, of *moord*. Het hof heeft, bij een breedvoerig arrest, overwogen, dat de beschuldigde heeft begaan eenen *moedwilligen doodslag* op de persoon zijner huisvrouw, doch dat hier niet gehandeld is *met voorbedachten rade*. Dien ten gevolge is de beschuldigde veroordeeld tot eene tuchthuisstraf voor den tijd van twintig jaren en in de kosten.

Groningen, 10 Dec. Zondag zijn naar Ter Apel en Bourtange wegens den hoogen stand van het water weder van hier militairen ter bewaking der dijken gedetacheerd. Naar elk der genoemde plaatsen zijn 16 manschappen van het 7e regiment, onder bevel van een onder-officier, vertrokken. *Pr. Gr. Ct*

— Men verneemt, dat het dorschwerktuig: *de twee paardenkrachten patent Prijs dorschmachine*, herkomstig uit de fabrijk van de heeren *Barrett Exall* en *Andrewes* te Reading, in Engeland, geleverd door de heeren *Keijser* en *Swertz*, commissionairs in stoom- en andere werktuigen te Amsterdam, aan den heer *A. W. Willemsen*, landbouwer in het Warffummerklooster, bij beproeving aan de verwachting heeft beantwoord. De doelmatige en welberekende uitkomsten van deze machine verdienen meer gekend en openbaar te worden. Zij is voor den landbouw aanbevelenswaardig; de zamenstelling is verwonderlijk wel geschikt voor het dorschen van verschillende graansoorten, dat bij het werken van de machine al aanstonds in het oog valt. — Aanvankelijk is er mede gedorscht tarwe, rogge, boonen, haver en gerst; in denloop van de laatste helft der vorige maand dorschte men in 16 uur 166 mudden fijne haver, daarna in 6 dagen, daags 7 uur (hieronder is mede begrepen opruimen en zuiveren van den dorschvloer en aanhalen der schoven) met twee paarden, vier man, eene vrouw, een meisje en twee jongens, onvermoeid, 187 mudde wintergerst, glimmend, zuiver, ongeschonden graan — welk graan van eene betere kwaliteit en het stroo tot voeder beter is dan dat van het tot heden in gebruik zijnde dorschen. Ook het beuken (gerstkoren) laat niets te wenschen over. *Id.*

— Het is vrij algemeen bekend, dat de banketbakkers het al ver hebben gebragt in het namaken van allerlei aardigheden van suiker, chocolade, papier enz., en dat zij o.a. twee-en-een-halve guldenstukken van papier zoo weten na te bootsen, dat ze op het gezigt moeijelijk van de echte soort te onderscheiden zijn. Maar minder bekend is het dat hij, die zich met deze nagemaakte stukken een grap wil veroorloven, zijn goeden naam daarbij voor eenigen tijd op het spel kan zetten. De bakkersknecht *Jan Plantenga* te Sappemeer moest daarvan de treurige ondervinding opdoen. Zondag l.l. zich naar deze stad hebbende begeven, kocht hij hier een drietal van die papieren rijksdaalders. In zijne woonplaats teruggekeerd, schonk hij twee daarvan weg, maar wilde met de andere eene aardigheid hebben. Hij kocht een boek papier en gaf het stuk in betaling, er onmiddelijk evenwel een paar centen bijvoegende. Die aardigheid kwam hem echter duur te staan. Er werd aangifte van gedaan aan de politie, en deze, meenende niets mider dan een valschen munter voor zich te hebben, nam hem in haren wel wat overdreven ijver in arrest, en bragt hem naar deze stad, waar hij 24 uren lang in arrest is gehouden. Natuurlijk werd hij, toen de officier van justitie met de omstandigheden nader was bekend gemaakt, weer in vrijheid gesteld, maar toch heeft hij de grap streng genoeg moeten boeten. Wij meenden dat dit voorval, tot eene waarschuwing voor anderen, wel ter openbare kennis mogt worden gebragt. *Gron. Ct.*

Zwolle, 9 Dec. Voor eenige dagen vond men in eenige dagbladen een berigt, dat een der deelgenooten in de concessie van den heer *Dull* te Almelo tot aanleg van een spoorweg van Harlingen naar Rheine enz., tegen dezen heer eene regtsvordering had ingesteld tot mededeeling van den stand van zaken. Thans verzekert men, dat die deelgenoot is de heer *Lindeman* van Harlingen, met wien de hoofden der belangrijke onderneming het min gewenscht hebben geacht, langer in betrekking te staan, en met wien dus de relatien zijn afgebroken. Aanvankelijk schijnt ZEd. hierin genoegen te hebben genomen, maar later heeft hij den heer *Dull* doen sommeren tot het geven van inlichtingen met protest van kosten etc.; tot heden is er dus geene regtsvordering te dier zake ingesteld. Overigens voedt men veel hoop, dat de bewuste onderneming tot stand komen zal, en de ijver van den concessionaris alle hinderpalen zal weten te overwinnen.

Sneek, 9 Dec. Van 29 Nov. tot en met 5 dezer zijn

in deze provincie 74 runderen aan de besmettelijke longziekte gestorven of afgemaakt; bedragende daardoor het gezamenlijk getal sedert 1 Jan. dezes jaars 5127.

Hellevoetsluis, 10 Dec. Jl. vrijdag avond is bij stormweder op de ribben van den Hindert een kofschip gestrand, hetwelk den volgenden morgen geheel onder water zat. De bemanning, benevens de kapitein, zijne vrouw en hun kind zaten in het want en hoopten op redding; doch welke pogingen men daartoe ook aanwendde, het mogt niet gelukken nabij het schip te komen. N geruimen tijd in die allervreesselijkste positie te hebben doorgebragt, is ook hunne laatste wijkplaats voor het geweld der baren bezweken, en hebben zij hunnen dood in de golven gevonden. Een persoon der bemanning, zekere *Smit*, is gered, en door hem is men den naam van het schip en dien van den kapitein te weten gekomen, zijnde het kofschip *Gezina Catharina*, gevoerd door kapitein *Ruibing*. *Amst. Ct.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De heer D, te Parijs, zoon van een bekend boekhandelaar, advokaat en secretaris van een hooggeplaatst regterlijk ambtenaar, geraakte kort na zijn huwelijk in onmin met zijne vrouw, zoodat de laatste weer bij hare ouders ging inwonen. Later, door bemiddeling van anderen, weder in het huis van haren echtgenoot teruggekomen, ging het niet beter en kort daarop stierf zij. Men ontdekte, dat zij vergiftigd was en de heer D. werd daarvan beschuldigd. De waschvrouw bragt eenigen tijd daarna twee brieven, door haar in de lakens gevonden, die haar, na het overlijden der vergiftigde vrouw, te wasschen gegeven waren. De eene was door mevrouw geadresseerd aan haren vader en de andere aan haren echtgenoot, en waren beiden door haar onder haar hoofdkussen gelegd. Uit den inhoud bleek, dat zij zich met eene zware dosis laudanum vergiftigd had. Deze brieven bragten aldus de onschuld van haren echtgenoot aan het licht.

— In de nabijheid van d'Yvetot leeft een man, die nu 89 jaren oud. zeven malen gehuwd is. Hij is thans voor de zevende keer weduwnaar. Alle kinderen uit zijn verschillende huwelijken zijn overleden.

— Zekere A., een der makelaars van het *Crédit mobilier*, heeft voor rekening dezer maatschappij voor 200,000 fr. aan aandeelen van den Zuider-spoorweg verkocht; hij leverde de stukken aan den kooper, doch behield de som en maakte zich uit de voeten. De maatschappij is niet voornemens hem te vervolgen.

— In den nacht van 15 op 16 Nov. jl. was bij een logementhouder van Vitry-sur-Seine, in Frankrijk, een belangrijke diefstal gepleegd. Hij gaf daarvan kennis aan de politie, doch alle nasporingen der overheid bleven vruchteloos. Den 8 Dec. was de heer B., toen het begon te schemeren, in een der omnibussen gestapt, welke tusschen de barrière d'Italie en Vitry rijden. Er zaten reeds vier passagiers in den wagen, en de logementhouder bemerkte niet zonder verbazing, dat een hunner een jas droeg, welke volmaakt geleek op dien, welke men hem ontstolen had. Hij zat juist over deze zonderlinge gelijkenis na te denken, toen een tweede reiziger, die eens wilde zien hoe laat het was, een gouden horologie te voorschijn haalde, hetwelk de heer B. terstond herkende voor datgene, hetwelk hij eens bezeten had. Opmerkzaam geworden, begon hij thans ook zijne overige reisgenooten wat naauwkeuriger te bezien en ontdekte toen hier een zijner vesten, bij een ander een zijner dassen. Overtuigd dat deze heeren de te vergeefs gezochte dieven waren, wendde de heer B. eene plotselinge ongesteldheid voor, de omnibus hield stil en hij klom aan de deur van eene herberg uit den wagen. Zoodra de omnibus even weggereden was, snelde hij naar de kazerne der gendarmerie, waar hij zijn avontuur verhaalde. Terstond sprongen eenige gendarmes te paard, zetten in galop den omnibus achterna, lieten de vier reizigers uitstappen en bragten hen naar den commissaris van policie, die hen na een kort verhoor aan het geregt overgaf.

ENGELAND.

Dezer dagen is te Sellafield eene vrouw in den ouderdom van 101 jaren overleden; zij laat eene 73jarige dochter na. Gedurende de laatste 70 jaren was zij eene hartstogtelijke tabaksrookster. en nog drie dagen voor haar overlijden zag men haar met een eindje pijp in den mond rondkuijeren.

— Er heeft op nieuw een diefstal plaats gehad bij eene der spoorweg-maatschappijen, en wel bij de groote oostelijke van Lancashire, ten bedrage van verscheidene duizende ponden sterling. De schuldige, iemand *Johnson*, beambte bij die maatschappij, was reeds gearresteerd; doch nadat hij voor zich de gunstige bepaling had ingeroepen, om onder borgtogt op vrije voeten gesteld te worden, is hij losgelaten en heeft zich daarna weten verborgen te houden. Zijn signalement is thans naar alle havens getelegrafeerd en op zijne arrestatie is eene groote belooning gesteld.

DUITSCHLAND.

Een dagblad verhaalt de volgende anecdote: De gezant van Wurtemberg, baron *von Thun*, was een zeer zonderling man. Hij had o. a. een sterk verlangen, om in zijn geboorteland, Pommeren. begraven te worden, maar wilde zijn Neef, wien hij niets naliet, niet op buitengewone kosten jagen, om aan dit verlangen te voldoen. Hij kwam op den volgenden zonderlingen inval. Hij beval, dat men zijn lijk in stukken snijden en ingezouten goed in een vat zoude inpakken en op deze wijze met het eerste schip naar Pommeren zoude zenden. Dit geschiedde werkelijk, maar op de zeereis openden de matrozen het vat en aten den goeden baron voor de helft op. meenende, dat het gezouten rundvleesch was.

— Uit Kopenhagen worden zeer treurige berigten ontvangen nopens het verlies van een groot aantal vaartuigen, die ten gevolge van het stormachtige weder in de Oostzee aldaar, in de laatste dagen verongelukt of gestrand zijn. Door de visschers worden nog dagelijks vele door de manschappen verlaten vaartuigen drijvende gevonden. Het dagblad *Tidende* is aangevuld met de namen der verongelukte schepen, die tot alle zeevarende natien behooren.

ASSEN, 13 December

Heden ontvangen wij de navolgende Telegrafische berigten.

's Hage, 13 Dec. De Regering heeft van de Kamer f 182.000 gulden aangevraagd voor tijdelijke instandhouding der kolonien van Weldadigheid, tot dat de zaken dier Maatschappij wettiglijk geregeld zijn. Denkelijk wordt de Maatschappij failliet verklaard.

Heden voortzetting over het elfde hoofdstnk der staatsbegrooting.

Amsterdam. Vrijdag, 12 Dec. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. 2½ pCt. $62\frac{15}{16}$ percent. Dito 4 pCt. $93\frac{15}{16}$ percent. *Rusland* bij Hope en comp. 1798 en 1816 5 pCt. 103 percent. *Oostenrijk* Metalliek 5 pCt. $73\frac{5}{8}$ percent.

Granen en Zaden.

Koolzaad dadelijk f 513-//. Raapolie op zes weken f 51½. 127 ponds oude witbonte Poolsche Taawe f 480. 120 ponds Amerikaansche Rogge f 260. Granen onveranderd.

• Ds. *F. J. Hesse* te Gasselter-Nieuwveen heeft de beroeping naar Westerlée aangenomen.

— Gisteren is bij het Prov. Geregtshof alhier behandeld de zaak van vier jongelieden van Echten, gemeente Ruinen, beschuldigd van aanslag op de eerbaarheid eener boerenmeid. Er zijn vijf getuigen tot bezwaar en vijf tot ontlasting gehoord. De eisch van het Openbaar Ministerie was van minstens vijf jaren tuchthuisstraf. De uitspraak is op aanstaande Woensdag bepaald.

— In het vorig no. hebben wij in onze telegrafische berigten aan onze lezers medegedeeld, dat de Permanente Commissie van Weldadigheid is afgetreden; thans vernemen wij, dat niet alleen de Permanente Commissie, maar de geheele geheele commissie van de Maatschappij van Weldadigheid, met haren vorstelijken voorzitter, harre betrek bij de maatschappij heeft nedergelegd en dat het beheer der zaken op den baron *Mackay* is overgegaan.

• **Dalen, 8 Dec.** De typhus heeft zich wederom in deze gemeente geopenbaard, en wel te Dalerveen. Spoedig op elkander werden de bewoners des huisgezins, ten getale van zeven, door deze vreesselijke ziekte aangegrepen. Het scheen aanvankelijk, dat zij niet kwaadaardig was, en ofschoon de geneesheer op het behoud van allen rekende, is voor eenige dagen het hoofd des huizes overleden. Gelukkig heeft zich de ziekte tot dusverre niet verder verspreid.

• **Meppel, 11 Dec.** De weekmarkt begint hier thans vrij belangrijk te worden ten aanzien van den velen aanvoer van varkens, meest vetten; op de heden plaate vindende tweede vette varkensmarkt was de handel vrij graag en ook de prijzen waren hoog, als werden de vetten gemiddeld van 23 tot 26 cts. het halve Ned. pond verkocht. Ook worden nog steeds vele schapen ter markt gebragt, die ook wel voor goede prijzen aan den man willen. Eenige andere ter markt gebragte artikelen waren minder in prijs, vooral daaronder de rogge, die over 't algemeen niet meer kon gelden dan *f* 6.50: een voortdurend gebrek blijft bij dit product in meerdere of mindere mate heerschen, dat het namelijk niet droog en daardoor zeer stijf is, zoodat dit den handel dikwijls traag maakt, ten minste bij bakkers. De boter was williger en ook hooger in prijs dan de vorige week. De koehuiden golden 50, de pinkehuiden 60 en de kalfsvellen 50 cts. het Ned. pond.

* Als eene bijzonderheid kunnen wij vermelden, dat A. *Borggreve* alhier een Friesch schaap heeft geslagt, dat schoon 96 halve Ned. ponden met ruim 30 dergelijke ponden vet woog. Het schaap was 3 jaar oud en was steeds tot aan het slagten melkgevende.

RAADSVERGADERINGEN.

Meppel, 10 Dec. 1o. Het maximum voor de armen-bedeeling, gedurende 1857, is bepaald als volgt: *a* voor kinderen beneden 5 jaren bij ziekte f 3.50, in gezonden toestand f 1 25; van 5 tot 12 jaren f 3.53 en f 1,50; van 12 tot 16 jaren f 4 50 en f 1.50; boven 16 jaren f 4.50 en f 1.50; voor ongehuwde mannen en weduwenaars zonder kinderen f 7.00 en f 2.00; voor ieder inwonend kind beneden 5 jaren f 2.50 en f 0.50; van 5 tot 12 jaren f 3.50 en f 0.50; van 12 tot 16 jaren f 4 60 en f 0 25; boven 16 jaren f 4.50 en f 0.25. *b.* voor ongehuwde of verlatene vrouwen: beneden 60 jaren f 7.00 en f 2 00; boven 60 jaren f 7.00 en f 2.50; mannen en vrouwen gehuwd f 7.00 en f 3.00; en voor huishuur f 0 60. — 2o. Een concept-reglement voor de stads werkinrigting is zonder eenige aanmerking goedgekeurd. — 3o. De rekening van het Diaconie Armbestuur over de eerste 4 maanden van 1856 is, na eenige discussien, ter inzage der leden op de secretarie ter lezing gelegd. — 4o. De voorgestelde verandering in het Reglement op de voorbereidende school voor het Gymnasium is veranderd en bij art. 4 bijgevoegd, dat, na gedaan onderzoek van bekwaamheid, ook kinderen van 9 jaren op de voorbereidende school van het Gymnasium kunnen worden toegelaten in de namiddaguren van Maandag, Dingsdag, Donderdag en Vrijdag. — 5o. Eene resolutie van HH. Gedeputeerde Staten van 2 Dec. l.l. No. 18, houdende goedkeuring van de negotiatie van f 4000 voor de stads-werkinrigting is voor kennisgeving aangenomen, zoo ook eene andere van 26 Nov. No. 14, houdende kennisgeving, dat Z. M. de goedkeuring der voorgestelde veranderingen op verschillende belastingen heeft verdaagd tot ultimo Dec. aanstaande. — 6o. Voorts is gelezen het rapport der commissie voor de gemeentelijke begrooting van 1857, en besloten, om de voorgestelde veranderingen bij het behandelen der betrekkelijke artikels in overweging te nemen. — 7o. In behandeling is daarop genomen de begrooting zelve, en, nadat de algemeene strekking was goedgekeurd, artikelsgewijze behandeld, beginnende met de uitgaven, die achtereenvolgens met of zonder discussien zijn goedgekeurd en in overeenstemming met het rapport gebragt, ten slotte waarvan de geheele begrooting is gearresteerd in inkomsten en uitgaven op f 38190 95. — Ten slotte heeft de heer A. *Roelink* nog een schriftelijk voorstel gedaan, houdende, om aan Burg. en Weth. op te dragen, om te onderzoeken, of niet de lokalen voor het kantongeregt en de gevangenis voor rekening van het rijk moeten worden onderhouden, en met verzoek om den raad te dienen van berigt.

REGTSZAKEN.

Provinciaal Geregtshof van Drenthe.

11 Dec. *S. B. de Zwaan Aärons*, koopman te Groningen, is vrijgesproken, met vernietiging van het vonnis der Arr. Regtbank te Appingadam, waarbij hij was schuldig verklaard aan het koopen op den 8 Maart j.l. van een koperen aker, toebehoorende aan de Diaconie der Hervormde gemeente te Obergum, welke uit het werkhuis aldaar ontvreemd was, en die aker alzoo te hebben geheeld, wetende dat dezelve door diefstal verkregen was, en mitsdien was veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf en in de kosten. Deze zaak werd op de voorziening in cassatie van den beklaagde, door den Hoogen Raad naar dit Hof verwezen.

Arrondissements Regtbank te Assen.

10 Dec. G. P., arbeider te Nieuwbuinen, wegens onwillige toebrenging van slagen, veroordeeld tot 6 dagen gevangenisstraf en f 8-// boete; — J. J. N., landbouwer te Echten, wegens laster, als niet overtuigend bewezen, vrijgesproken; — M. M., dienstknecht te Hoogeveen, wegens opligting, gepleegd onder verzachtende omstandigheden, veroordeeld tot 2 dagen gevangenisstraf; — H. de W. te Kolderveensche Bovenboer, bij verstek, wegens het moedwillig tòebrengen van slagen, veroordeeld tot 1 maand gevangenisstraf en f 8-// boete.

INGEZONDEN STUKKEN.

Maatschappij van Weldadigheid.

Onder dezen titel heeft zekere A. Z. een stuk doen opnemen in de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* van den 3 dezer maand. — Dat stuk hebben wij met aandacht gelezen, en ofschoon wij, even als de schrijver, ten opzigte der vermelde Maatschappij, op een onzijdig standpunt staan, kunnen wij, als zijnde met hare inzigten vrij goed bekend, in geenen deele beamen, wat de schrijver in de eerste helft van zijn stuk vermeldt, met betrekking tot de *hooge* tractementen der ambtenaren.

Hoewel de schrijver aan het slot zegt: „dat zijne bedoelingen, bij het stellen dier regelen, zuiver waren," moeten wij, na het stuk te hebben gelezen en herlezen, zulks in twijfel trekken. De vraag drong zich als van zelve aan ons op: Wat beoogde de schrijver met zijn betoog? Was het om 't publiek te overtuigen, dat de kolonisten in de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid goed worden verpleegd, en deze dus geen de minste reden hebben, om zich over hunnen toestand te beklagen, veel minder om brandbrieven te schrijven? of was het, om op eene slinksche wijze die Maatschappij, of haar hoofdbestuur te beschuldigen, dat zij over hare fondsen met kwistige hand beschikte, door het verleenen van *zware* bezoldigingen aan hare ambtenaren? Moet de laatste vraag *ontkennend* worden beantwoord, dan vragen wij wederom: Waartoe dan het eerste gedeelte van het stuk en waarom niet enkel het punt behandeld, of de kolonisten al dan niet eene goede verzorging erlangen?

Had de schrijver zich enkel hierbij bepaald, wij zouden zijne poging, om het publiek nopens de behandeling der kolonisten, gerust te stellen, geheel en al hebben toegejuicht.

De schrijver zegt, tot *drie malen toe*: „dat hij niet als „verdediger van het bestuur der koloniën heeft willen op„treden." Wij gelooven, dat elk, die het stuk gelezen heeft, die *herhaalde* betuiging niet alleen voor overbodig zal hebben gehouden, maar dezelve ook als eene dwaasheid zal hebben beschouwd; want hij toch, die een bestuur *beschuldigt*, zal zeer zeker niet geacht worden, als deszelfs *verdediger* te zijn opgetreden.

Maar — ook wij treden niet als verdedigers, maar als beschuldigers van het bestuur der Maatschappij op, en staan dus in zoo verre, met den schrijver gelijk, evenwel met dit belangrijk onderscheid, dat *wij* beweren, dat het gemelde bestuur zijne ambtenaren (met uitzondering van den Directeur en de Adjunct-directeuren, wier tractementen, onzes inziens, met hunne werkzaamheden overeenstemmen) *slecht* beloond.

Dat dit met de mindere ambtenaren, en daaronder ook de onder directeurs, inderdaad het geval is, zullen wij door voorbeelden trachten te staven:

De onderdirecteurs hebben eene jaarwedde van *f* 500 of *f* 600 (naar mate zij de eerste of de tweede klasse bezitten) benevens vrije woning en tuin. Die ambtenaren zijn belast met de dagelijksche leiding van zaken; van hen wordt gevorderd veel administratieve — maar ook veel meerdere menschenkennis; zij moeten zich dagelijks onder de kolonisten bewegen. Heerscht er ontevredenheid onder de bevolking, dan zijn zij het, die, in de eerste plaats, geroepen zijn, om de gemoederen tot stilstand te brengen. De uitvoerders der besluiten van het hoofdbestuur zijnde, worden zij, wanneer die besluiten bepalingen inhouden, strijdig met de inzigten der kolonisten, door dezen steeds als de oorzaak daarvan beschouwd, en hoe dikwerf heeft een onderdirecteur zijn leven gewaagd, om de kolonisten, meestal bestaande uit menschen, wier aanblik (zoo als de schrijver zegt) doet walgen, tot de rust terug te brengen. Dit alles, en nog oneindig meer, wordt van die ambtenaren gevorderd, en wij vragen het in gemoede, wie zou *durven* beweren, dat hunne *tractementen* aan hunne *werkzaamheden* geëvenredigd zijn? Of zou de oud-Hollandsche spreuk: „*dat de arbeider zijn loon waardig is*" niet hier van toepassing zijn?

Nu volgen de boekhouders. Deze ontvangen *f* 365 belooning, als ook huis en tuintje. Aan hen is opgedragen alle administratief werk, 't welk nog al iets beduidt, wanneer men in aanmerking neemt, wat er niet al aan een gesticht omgaat. Vergelijkt men nu hunne werkzaamheden met die van eenen boekhouder op een handelskantoor, dan zal het reeds dadelijk in het oog springen, dat de betrekking van eerstgemelden oneindig *moeijelijker* is dan die van laatstgenoemden — en toch — hunne belooning is veel *kariger!*

En nu de zoogenaamde kleine ambtenaren.

Waar de onderdirecteuren en boekhouders zoo slecht beloond worden, daar kan men er van overtuigd zijn, dat zij, die nog geringer betrekking bekleeden, zoo als magazijnmeesters, zaalopzieners en schrijvers, een *ellendig* bestaan hebben, ja, wij zeggen niet te veel, wanneer wij beweren, dat hun toestand veeltijds ongunstiger is dan die van de *kolonisten zelve*. Velen hunner hebben talrijke huisgezinnen, bij sommige 8 à 9 zielen sterk, en *die alle* moeten gevoed en gekleed worden van eene geringe bezoldiging van *f* 3-//, *f* 4-//, *f* 5-// of *f* 6-// 's weeks. En nu vragen wij, hoe durft men nog van *weelde* spreken? Bestond die er inderdaad, zouden de kolonisten zich daarover niet evenzeer bij het publiek beklagen, als zij zulks nu over hunne behandeling doen? Neen! wij houden ons overtuigd, dat, waar ook het hoofdbestuur der Maatschappij van Weldadigheid van beschuldigd kan worden, ze r zeker niet hiervan, dat zij hare ambtenaren „*zwaar*" bezoldigt.

Ten slotte veroorloven wij ons nog eene opmerking, ze is deze, dat wij zeer betwijfelen, of de straf, die de schrijver op de brandbriefschrijvers zoude wenschen te zien toegepast (*deportatie*) wel die uitwerking zoude hebben, die hij er zich van voorstelt. Wij voor ons zouden het oneindig beter achten (hoe barbaarsch dit ook in de negentiende eeuw moge klinken) om weer de straf — naar aanleiding van het code *van Riemsdijk* — namelijk *rietjes-slagen*, toe te passen. Sedert men die strafbepaling buiten werking heeft gesteld, zijn de baldadigheden der kolonisten op ontzettende wijze toegenomen.

A. . . . . X.

Mijnheer de Redacteur!

Ik heb aan het ingezonden stuk, voorkomende in uw geëerd blad van 3 December l.l. No. 97, en getiteld: *Maatschappij van Weldadigheid*, zoo ik hoop, met zeer vele andere lezers, mijne geheele aandacht gewijd, vooral het slot van het schrijven van *A. Z.*, ik bedoel het voorstel tot deportatie van brandbriefschijvers, geloof ik, zal door menigeen worden toegejuicht.

Ik meen echter, hoewel geen ambtenaar van de Maatschappij van Weldadigheid zijnde, de onderstaande lijst van bezoldigde ambtenaren, van het gesticht, waar zich de meeste ambtenaren bevinden, te moeten laten volgen als aanmerking op dat schrijven:

Adjunct- of hoofddirecteur van het gesticht	's maands	*f* 100.00
Onderdirecteur	's weeks	*f* 9.61
Kapitein der Veteranen	//	- 9.61
Boekhouder	//	- 7.00
Apothecar	//	- 9.00
Magazijnmeester	//	- 6.00
Onderwijzer	//	- 7.21
Ondermeester	//	- 2.50
Fabrijksbaas	//	- 7.00
Winkelhouder	//	- 7.00
Fabrijkschrijver	//	- 5.00
Smid	//	- 7.00
Wagenmaker	//	- 7.00
Bakkersbaas	//	- 5.00
Molenaar	//	- 5.20
Klompenmakersbaas	//	- 6.00
2 Zaalopzieners	//	- 5.20
5 Idem Militaire kolonisten	//	- 3.00
Brigadier	//	- 4.00
Onderbrigadier	//	- 3.00
Fungerende adjunct Militaire kolonisten	//	- 3.00
Portier	//	- 2.00
Leerlingen op de wagenmakerij	//	- 0.50
Koster der Israëlitische synagoge	//	- 3.00

Als schrijver A. Z. nadenkt, dat het zooverre is gekomen (zoo als waarachtig de waarheid is), dat men aan deportatie in de Maatschappij van Weldadigheid moet denken voor menschen, die geene gevangenis, van hoe langen duur ook, vreezen, ja tot alles in staat zijn, is dan die belooning voor kundige ambtenaren, welke dag aan dag onder zulk eene bevolking hun leven moeten slijten, te hoog? Het uithangbord der menschen beteekent bij schrijver niets. Het eerlijk volbrengen van zijnen pligt in zijne maatschappelijke betrekking beteekent alles. De lezer oordeele.

Het geheele Alphabeth.

Vijftigjarige slaap eener wet.

't Moet den onderwijzer in deze provincie zeker wel eenigzins *vertroost* en voor de toekomst *bemoedigd* hebben, toen zij uit de *Prov. Dr. en Asser Courant* vernamen, dat de heer *van der Veen* in de vergaderzaal van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zich ten hunnen belange het hooren. En na eene halve eeuw wachtens wordt het zeker tijd, *meer* dan tijd, dat de Gemeentebesturen, naar luid van art. 3 der Wet van 1806, *van de middelen in hunne handen gesteld, of, des noods, door het Gouvernement aan hen te bezorgen*, gebruik maken, *om het bestaan en het lot der onderwijzers te verbeteren*. Volgens de bedoelingen van den wetgever (zie Regl. A, behoorende bij de Wet van 1806, art. 30) moest deze verbetering van inkomsten zoodanig zijn, dat de onderwijzers een behoorlijk en *toereikend* bestaan kunnen vinden, *door de waarneming van hun beroep:* doch bij vele onderwijzers bleef dit nog steeds een vrome wensch. 't Zal intusschen wel waarheid zijn, dat de Gemeentebesturen aan de verhooging van de inkomsten der onderwijzers *denken;* maar *denken* is nog geen *handelen*. Z. M. *Willem I*, die het onderwijs krachtdadig heeft bevorderd, nam in Mei 1830 een besluit, waarbij (zie art. 5 van 't Koninklijk besluit d. d. 27 Mei 1830) werd bepaald, dat aan de openbare onderwijzers zooveel mogelijk moest worden toegewezen:

„1o. Het genot van eene woning en hof;
„2o. Een vast inkomen;
„3o. Een veranderlijk inkomen, hetwelk naar evenre„digheid der schoolgaande kinderen zal worden be„taald, hetzij uit de middelen der belanghebbende „Gemeenten; hetzij door de ouders der schoolgaande „kinderen, of van wege die kinderen door hunne „voogden, en, voor zooveel arme kinderen betreft, „door de liefdadige gestichten, waardoor die kinderen „worden onderhouden.

„In allen gevalle zullen, uit de tot dit einde door „de gemeenten te verleenen uitkeering, of uit de school„gelden, ook de boeken en schoolbehoeften, door de „zorg van de plaatselijke Besturen, tot gebruik der „leerlingen worden aangeschaft."

In sommige provinciën heeft men hieraan gevolg gegeven; maar hoe staat het ten dezen aanzien in Drenthe?

Op sommige plaatsen bestaat geen veranderlijk inkomen, of, waar *dit* bestaat, geen vast inkomen. Men heeft dus de belooning somtijds in de omgekeerde verhouding van het getal schoolkinderen.

De oorzaak hiervan is te zoeken in de omstandigheid, dat de onderwijzers van talrijke scholen ook nog, op eigen kosten, moeten voorzien in het hulp-personeel. Dit is evenwel niet op grond van wet. De Notificatie van 23 Mei 1806, bevattende de Algemeene Schoolorde, zegt, bij art. 4: „Waar „het getal der scholieren meer dan 70 bedraagt, zal *men*, „zooveel mogelijk, bedacht zijn, om eenen ondermeester of „tweeden meester aan te nemen." Maar wie is nu die *men*, aan wien dit wordt bevolen? 't Is zeker de onderwijzer niet, omdat deze, in de voorgaande artikelen, bepaald wordt genoemd: hier zou dus, voor *men*, het woord *hij* moeten staan, in gevalle de onderwijzer ware bedoeld. En evenwel wordt, op vele plaatsen in deze provincie, de onderwijzer bezwaard met het onderhoud van den ondermeester. 't Is dus hier: hoe meer werk, of hoe grooter aantal leerlingen, hoe minder loon.

Mogt ook eens overal in deze provincie, naar de bedoeling der hooge regering en naar den eisch der wet, aan hoofdonderwijzers en ondermeesters een behoorlijk inkomen worden verzekerd! De verstandelijke en zedelijke vorming van het opkomend geslacht is dit wel waard.

CORRESPONDENTIE.

De Fabel: de Leeuw en de Vos *kan niet opgenomen worden, omdat dezelve zoo oud is als de weg van Rome. — Men wordt verzocht raadsels en oplossingen niet dan* franco *in te zenden, en bij de eerste dadelijk de oplossingen te vermelden.*

Het stuk uit Coevorden in een volgend No.

ADVERTENTIEN.

De treurmare: **TOLLENS IS NIET MEER!** klonk dezer dagen door het Vaderland. Algemeen schijnt te gelijkertijd het denkbeeld opgerezen, door een **GEDENKTEEKEN** de dankbaarheid der Natie voor haren geliefden Volksdichter te vereeuwigen.

Hoezeer het in den aard der zaak liggen moge, dat dit GEDENKTEEKEN te Rotterdam, de geboorteplaats van TOLLENS, de stad, waar hij bijna zijn geheele leven heeft doorgebragt, zal worden opgerigt, moet het niettemin een ***NATIONAAL GEDENKTEEKEN*** zijn; want voor de gansche Natie heeft hij geleefd en gezongen, en de gansche Natie wil hem daarvoor erkentelijk zijn. *Daartoe* moet dan ook het geheele Vaderland en overal, waar Neerlandsch bloed door d'adren vloeit, waar Neêrlands Volkslied gezongen en verstaan wordt, aan alle Nederlanders en allen, die op Nederlandsche Poëzy prijs stellen, de gelegenheid tot medewerking worden verschaft, daarom moet het bedrag der inschrijving zoo gering gesteld worden, dat niet alleen de bevoorregte standen der Maatschappij, maar ook onze nijvere *burgerklassen*, welligt zelfs onze ambachtsman, wien de Poëzy van TOLLENS, in zijne uren van rust zoo dikwijls heeft verkwikt en bemoedigd, in staat zijn, het hunne daartoe bij te dragen.

De ondergeteekenden, die zich ter bereiking van het voormelde doel tot eene Commissie vereenigd hebben, zullen daarom, zoo algemeen mogelijk, bij de ingezetenen **lijsten van deelneming** doen rondgaan, op welke voor ***één gulden***, tot oprigting van een **Nationaal Gedenkteeken** te Rotterdam, ter eere van ***Tollens***, kan worden ingeschreven.

De Commissie acht het ongepast een woord tot aanbeveling of aandrang der zaak hier bij te voegen. De Nationale deelneming zal den geliefden Volksdichter waardig zijn.

November 1856.

Amsterdam.	*'s Gravenhage.*	*Rotterdam.*
C. H. B. BOOT.	R. C. BAKHUIZEN VAN DEN BRINK.	J. F. HOFFMAN.
J. BOSSCHA.	D. H. LEVYSSOHN NORMAN.	AART VEDER.
J. VAN LENNEP.	D. J. LANDRY.	A. VAN RIJCKEVORSEL Hz.
M. DES AMORIE VAN DER HOEVEN.	S. J. VAN DEN BERGH.	A. BOGAERS.
		EDWd. L. JACOBSON.
		W. S. VAN REESEMA.
		C. G. SCHUTZE VAN HOUTEN.

Aan het geëerd Publiek wordt bekend gemaakt, dat bij G. A SCHMIDT te Assen verkrijgbaar zijn: **alle soorten van KAGCHELS; geslepen etc., KOOKFORNUISEN met WATERKETEL**, benevens **IJZEREN BRANDVRIJE WAARBORGKASSEN**; alles tegen fabrijksprijzen.

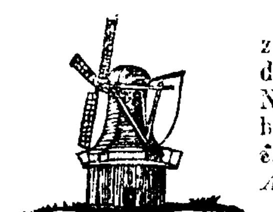

De ondergeteekende maakt aan zijne Land- en Gewestgenooten bekend, dat bij zijn **OLIEMOLEN** met 1 November jl. heeft **in werking** gebragt, en thans ***ruim voorzien is van alles, wat tot die AFFAIRE behoort.***

Stads-Kanaal, 10 December 1856.

F. J DOORNBOSCH.

HOUTVERKOOPING

op den EERSTEN STEEN, bij ASSEN,

op VRIJDAG den 19 December 1856, des voordemiddags 10 ure te beginnen, van ruim 300 op stam staande **grove en fijne DENNEN**, waaronder **zware BOOMEN**; — voorts van pl. min. 40 stuks extra mooije **EIKEN**, vele perceelen **BERKEN KAPHOUT, RIGGELWERK, ERWTENRIJS en BOONESTOKKEN**.

ATTENTIE.

Door VERANDERING van WOONPLAATS!

In de maand Januarij 1857, op nader te bepalen tijd en plaats, zullen publiek worden VERKOCHT:

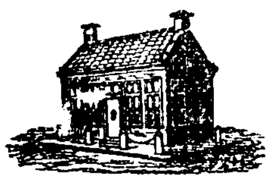

Alle de **VASTE GOEDEREN**, aan den ondergeteekende in eigendom toebehoorende, staande en gelegen te Stads-Kanaal.

NB. De **WINKELGOEDEREN** worden van **heden af** tot **verminderde prijzen** UITVERKOCHT.

B. H. SINNIGE.

De Notaris Mr. W. O. SERVATIUS te Dwingelo, is voornemens, om, ten verzoeke van de erven van den heer P. B PRINS te Meppel en mede-Eigenaren, op WOENSDAG den 17 December e.k., des morgens om 11 uren te beginnen, ten huize van BARTELD THALEN, Kastelein te Dwingelo, publiek bij **inzate** te VEILEN:

Eene **BOERENPLAATS** te Lhee, gemeente Dwingelo, met al het daarbij behoorend **BOUW-, WEI- en HOOILAND en HEIDEVELD**, onder Lhee en Lheebroek, zoo en in voegen dezelve thans door JANS BEUGELING in huur wordt bewoond en gebruikt.

HOOGERSMILDE.-DIEVERVELD.

Door het Ministerie van den ondergeteekenden Notaris te Assen, zal, op VRIJDAG den 9den Januarij 1857, des voordemiddags te 10 uur te Smilde, bij AALTJE LUXWOLDA, in de Nieuwe Veenhoop, publiek TE KOOP worden gepresenteerd:

Eene ***BOERENPLAATS***, bestaande uit ruime **BOERENBEHUIZINGE**, welke gevoegelijk tot HEEREN HUIS voor Zomer- en Winterverblijf kan worden ingerigt, met annexe zeer groote **SCHUUR**, benevens 20 Bunders **BOUW-, WEIDE-, HOOILAND**, en nog ruim 20 bunders **VELDGROND**, staande en gelegen aan de Hoofdvaart en Straatweg te Hoogersmilde, en zich achteruit strekkende tot de gemeente Diever; voorts daaraan belendende en achtergelegene omtrent 300 bunders **VELDGROND**, zijnde het zoogenaamde ***HOOGER-SMILDER-DIEVERVELD***, gelegen in de gemeente Diever, alles Provincie Drenthe; — om te worden geveild in perceelen en massa's; het BOERENHUIS te aanvaarden op Mei 1857, de GRONDEN dadelijk na den toeslag.

Ter inzage van gadingmakenden zijn KAARTEN nedergelegd te Hoogersmilde in het te verkoopen BOERENHUIS, te Smilde in de NIEUWE VEENHOOP, te Assen bij ROELOF KUIPERS en bij den Notaris, bij wien nadere informatiën zijn te bekomen.

Assen den 11 December 1856.

Notaris: H. H. VAN LIER.

GROOTE HOUTVERKOOPING

In de Zulte, onder RODEN, op de plaats

van de erven JAN AUKEMA, van ruim **400 stammen EIKENBOOMEN**, waaronder veel **zwaar hout**, geschikt voor aannemers, scheepsbouwers en huistimmerlieden.

Dewelke zal worden gehouden bij het hout, op MAANDAG den 15 December 1856 en zoo noodig op den volgenden dag, des voormiddags tien uur te beginnen.

Notaris H. H. VAN LIER.

Ten overstaan van den Deurwaarder J. SCHUTSTAL te Odoorn, zullen op aanstaanden DINGSDAG den 16 December, des morgens te 10 uren, te Valthe, gemeente Odoorn, aldaar publiek worden VERKOCHT: **200 op stam staande EIKEN BOOMEN**, zeer geschikt voor den SCHEEPSBOUW en alle andere TIMMERWERKEN, en op drie kwartier uurs afstand van het Oranje-Kanaal, ten verzoeke van en toebehoorende aan den heer H. M. BOELKEN te Borger en CONSORTEN.

Odoorn, 7 December 1856.

J. SCHUTSTAL.

Ten overstaan van den Notaris Mr. S. J. OOSTING te Emmen, zal WILLEM HILBRANDS te Emmen, ten huize van G HOVENKAMP aldaar, op DINGSDAG den 16 December 1856, des voormiddags te 10 uur, publiek TE KOOP presenteren:

1o. Twee **HUIZEN** met daarbij behoorende **ERVEN** en **TUINEN**, staande en gelegen te Emmen.

2o. Eenige perceelen **BOUW- en HOOILAND**, gelegen te Emmen.

3o. Een derde **waar WAARDEEL** in de ongescheidene Markte van Emmen en Westenesch; en

4o. Eenige perceelen **ERFSCHEIDENVEEN** in dezelfde Markte gelegen, ter grootte van ongeveer 26 Bunders.

Emmen den 8 December 1856.

Mr. S. J. OOSTING,
Notaris.

De Notaris A. J. C. TELLEGEN te Smilde, zal op DONDERDAG den 18 December aanstaande des voormiddags ten 11 uur, ten huize van W. SOMER te Assen, ten verzoeke van Heeren DIRECTEUREN van de Drentsche Veen- en Midden-Kanaal-Maatschappij, overgaan tot de

OPENBARE VERHURING

VOOR DEN TIJD VAN DRIE ACHTEREENVOLGENDE JAREN, VAN;

Twee SLUISWACHTERS- en negen BRUGWACHTERSWONINGEN met bijbehoorende **GRONDEN**, aan het Oranje-Kanaal, in de gemeenten de Smilde, Beilen en Westerbork.

De VOORWAARDEN liggen ter lezing bij W. SOMER, R. KUIPERS en W. F. OTTENS te Assen; — in de gemeentehuizen te Smilde, Beilen en te Westerbork; — aan het Oranje-Kanaal bij ROELOF KIERS; — te Hijken bij HENDRIK BOER en te Orvelte bij den opzigter WIND.

Nadere inlichtingen zijn inmiddels te bekomen bij den Heer opzigter J. SOUTENDAM te Emmen, en ten kantore van genoemden Notaris.

DE PALMSLAG

van 15 bunders BOUWLAND, WEILAND en HEIDEVELD te Hoogersmilde, ten verzoeke van de HH. A. SPIER en W. STUUR te Smilde, aangekondigd op den 20 dezer maand, is ***UITGESTELD*** en bepaald op **WOENSDAG den 24 December** aanstaande, ten tijde en ter plaatse vroeger bekend gemaakt.

A. J. C. TELLEGEN.

De Notaris Mr. H. J. CARSTEN te Hoogeveen zal, op ZATURDAG den 20 December 1856, des morgens om 9 uren te beginnen, ten huize van ALBERT ROELOFS STEENBERGEN, in het Gemeentehuis te Zuidwolde, bij PALMSLAG PUBLIEK VERKOOPEN:

Ten verzoeke van den heer W. VAN SETTEN te Zwartsluis:

Eene **BOERENPLAATS**, gelegen te ten Arlo, gemeente Zuidwolde, bestaande uit **HUIS, SCHUUR, SCHAAPHOK en ERF**, plus minus 30 Bunders **BOUW-, WEI- en HOOILAND** en ruim 100 bunders uitmuntend **HEIDEVELD**, waaronder een **SLAG VELD**, ter grootte van plus minus 73 Bunders, strekkende tot op het Kanaal de Zuidwoldinger Slood, benevens een **DITO SLAG**, met het daarvoor gelegen **GROENLAND**, strekkende tot op de Hoogeveensche Vaart, groot p. m. 20 Bunders, beide bij uitnemendheid geschikt voor ontginning; en eindelijk 3 perceelen **HOOILAND**, gelegen aan het Oude diep, gemeente Ruinen.

Te aanvaarden 1o. Mei 1857.

Ten verzoeke van den heer J. G. VAN SETTEN te Zwartsluis:

Een **SLAG VELD**, gelegen aan de Hoogeveensche Vaart, in de Markte van ten Arlo, gemeente Zuidwolde, tegenover Frasselt, groot p. m. 16 Bunders, mede zeer geschikt voor ontginning.

Aanwijzing van al het voorschrevene kan worden bekomen bij H. H. NIJMEIJER te Lubbinge, gemeente Zuidwolde.

De Notaris W. F. VAN DER MUELEN te Hardenberg zal, ten huize van A. H. VAN MUNSTER aldaar, op den 23 December 1856, des voormiddags te 11 uren, onder anderen, doen INZETTEN en 14 dagen later VERKOOPEN:

Een perceel **VEENGROND**, groot 20,67.20 el, gelegen op het Anerveen, gemeente Gramsbergen, toebehoorende aan de Erven JANNES SIERINK.

Informatien ten Kantore van den NOTARIS. Brieven franco.

Door GEBROEDERS **van der HOEK**, Boekhandelaars te Leiden, is uitgegeven, en, op bestelling, alom verkrijgbaar gesteld:

ONDERWIJSBOEKJE

OVER DE

GESCHIEDENIS EN LEER DER ROOMSCH-KATHOLIEKE EN PROTESTANTSCHE KERKGENOOTSCHAPPEN.

Prijs 15 Cents.

Mede behooren tot hun Fonds de onderstaande Boekjes, voor Catechetisch onderwijs, van welke *binnen korten tijd* nieuwe drukken het licht zagen.

1o. Christelijk Onderwijsboekje ten gebruike bij Catechisatiën voor Min- en Meergevorderde Leerlingen, 1ste stukje behelzende de Bijb. en Kerkel. Geschiedenis. . . . . f 0.15.

2o. Dito dito 2de stukje behelzende de Christelijk Geloofs- en Zedeleer.. . - 0.15.

3o. Bijbelsch Vraagboekje voor Eerstbeginnenden, zijnde uittreksel uit bovengen st. 1ste stukje . . . . -0.05⁵

4o. Vraagboekje over de Christel. Geloofs- en Zedeleer, zijnde uittreksel uit bovenst. 2de stukje . . . . - 0.07⁵

Nog komt heden van de pers:

5o. Het verkorte Leidsche Vraagboekje vooral ten gebruike op Winter-Cathechisatien. Prijs 15 c.

(1o.–5o.: opgesteld door de gezamenlijke Predikanten der Nederd. Herv. Gemeente van Leyden.)

5o. Bijbelsch Handboekje over de voorn. Waarheden en pligten der Christel Godsd., ten gebruike bij het Godsd. Onderwijs. Tweede druk *f* 0.20

6o. Beantwoording der onbeantwoorde Vragen, voorkomende in het Vraagboekje tot onderwijzing in de Christelijke leer van wijlen L. EGELING - 0.40

DU BARRY'S REVALENTA

is de zekerst werkende Medicijn; zij geneest bijna alle ziekten; in de meeste gevallen heeft men ze slechts als ontbijt of avondeten te gebruiken; het is een smakelijke spijs, die zeer voedend en krachtgevend is. Voor 6 á 7 jaren was de **REVALENTA** hier een vreemd verschijnsel en niemand geloofde aan hare geneeskracht, die volgens de berigten uit vreemde landen aan het wonderbaarlijke grensde; langzamerhand heeft zij echter het vertrouwen van verstandige en bezadigde menschen gewonnen, en tegenwoordig heeft zij de groote meerderheid voor zich. Men kan ook geen eenvoudiger en economischer middel vinden om gezond en sterk te worden. Een ontbijt of andere maaltijd kost slechts 6 a 7 cents, als men uit eene 12 ponds bus gebruikt; suiker verhoogt het met een paar cents, stroop onbeduidend. Voor middagmaal wordt het wel met kokende bouillon in plaats van water toebereid.

De kleine bussen om te proberen kosten 87½ cent — f 2 de 1pds. — f 3½ de 2pds. — f 8 de 5pds. — f 16 de 12pds. bus.

De gunst, waarin **DU BARRY'S REVALENTA** zich verheugt, heeft velen uitgelokt onder verschillende benamingen allerhande meelsoorten in den handel te brengen, waarbij linzenmeel en afval van stijfselfabrieken eene eerste rol spelen. Wij moeten daarvoor waarschuwen, daar wij herhaaldelijk berigten ontvangen hebben van nadeelige gevolgen, die het gebruik daarvan na zich sleepte.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A. VAN GORCUM.
Gordijk, S. G. ZWART.
Meppel, A. JEULEN.
Hoogeveen, JAN VAN DER WOLDE Jr.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.

en in de bekende Dépôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

Assen, 5—12 Dec. Bev.: J. Hummel geb. Ensing, van z.; J. Nijboer geb. Vennink, van z.; A. Philips geb. Frensen, van z.; S. Nathans geb. Duveen, van d; C. J. Schuiling geb. Wiemes, van z.

Meppel, 4 12 Dec. Bev.: B. Friskus geb. Lamberts, van d.; H. Jans geb. Steenbergen, van z. — Overl.: G. de Weerd, 8 j. en 4 m. vl.; O. Labrie, 6 j. en 4 m. ml.; A. Martens, 17 j. ml.; J. Zwofert, 73 j., echtgenoote van J. Kaptein.

Ooststellingwerf, 4—11 Dec. Geh.: L. W. de Vos, 24 j., en G. R. Fokkema, 22 j., te Haulerwijk. — Geb.: Jenje, d. van J. E. de Kleine en J. M. v. d. Wal te Appelscha; Barteld, z. van W. J. v. d. Veen en A. J. Jansma te Appelscha; Albertien en Aaltje, dochters en een doodgeboren zoon van A. K. Groenewoud en R. J. Jonkers te Oldeberkoop; Dirk, z. van H. A. Mulder en A. D. Woldus te Oldeberkoop; Antje, d. en Pieter, z. van J. J. Stuiver en L. P. Herder te Appelscha; Antje en Janke, tweelingd. van G. A. Jager en E. T. Broekstra te Appelscha, Martha, d. van H. H. de Boer en J. H. Stelma te Oosterwolde. — Overl.: Een doodgeboren kind van 't ml. gesl. van K. J. Hofstra en G. R. Posthumus te Oldeberkoop; H. J. Bergsma, 31 j. ml., te Donkerbroek; J. A Kromkamp, 8 m. ml. te Oosterwolde; een doodgeborene dochter van A. W. Lampsma te Haulerwijk; Willem de Jong, 7 w. te Oldeberkoop.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 12 December.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* 00.00	Boekweit, zand 60	N.pd.	*f*	5.65
„ N. Oml.	68	„	„ 8.50	„ „ 62	„	„	6.15
„ dito.	70	„	„ 9.50	„ zwarte 60	„	„	5.45
„ „ Old.	66	„	„ 7.00	„ veen 62	„	„	5.85
„ „ „	70	„	„ 9.00	Paardeboonen..	*f*	4.50 à	6,15
Rogge, N. Inl.	60	„	„ 4.30	Groene Erwten.	„	00.00 à	00.00
„ „ „	62	„	„ 5.00	Graauwe „	„	00.00 à	00.00
„ „ „	66	„	„ 6.40	Koolzaad . . .	*f*	12.00 à	15.25
Haver, N. dikke	40	„	„ 3.20	Gort, grove .	„	8.25 à	9.00
„ „	42	„	„ 3.40	Gort, parel ,	„	12.50 à	12.75
„ Voer	36	„	„ 2.65	Olie, raap p. vat	„	50.00 à	00.00
„ „	40	„	„ 3.05	Raapkoeken.		à	—.—
„ Zwarte	36	„	„ 2.40	Lijnkoeken		—.— à	—.—
„ „	38	„	„ 2.60	Boter 1ste soort			*f* 43.00
Garst, N. wint.	54	„	„ 4.65	Boter 2de „		*f* 40.00 a	00.00
„ „ „	56	„	„ 5.15				
„ „ zomer	56	„	„ 4.85				
„ „ knob.	60	„	„ 5.60				

De stemming van onze markt was heden zeer lusteloos. Tarwe tot 30 Cents lager moeijelijk te verkoopen. Rogge mede slap en tot 35 Cents lager slechts een enkeld partijtje geplaatst. Boekweit tot 20 Cents lager te vergeefs aangeboden. W Garst 25 Cents, Zomer en Knobbe 20 Cents lager traag afgaande. Dikke en Witte Voer Haver in een doen, Zwarte 25 Cents lager afgegeven. Boonen flaauw. Gort merkelijk lager. Koolzaad onbegeerd.

ASSEN, 11 December. W.-Rogge f 5.70 tot f 6.55. — Zand-Boekweit f 0.00 a f 0.00. — Veenboekweit f 5,75 tot f 6,75. — Haver f 0,00 tot f 0,00. — Ruigwitte Aardappelen f 1,50 tot f 0,00; roode Venlosche dito van f 1,40 tot f 1.60. — Savoije Kool van f 0,00 tot f 0,00. — Roode Kool van f 2.00 tot f 5,00. — Witte dito f 1.00 tot f 3.00. — Varkens, magere van f 0,00 tot f 0,00. Biggen van f 0,00. — Eijeren de 100 stuks f 3.25 tot f 0,00. — Boter f 0,90 tot f 0,00. — Roggebrood de 6 Ned. ℔ f 0,50.

HOOGEVEEN, 9 Dec. Rogge f 7.02⁵; aanvoer 173 mudden. Boekweit *f* 6.37⁵; aanvoer 58 mudden. Haver f 4.00; aanvoer 13 mudden. Boter het N. ℔ *f* 1.01; aanvoer 240 ponden. Roggebrood de 6 Ned. ℔ f 0.50.

COEVORDEN, 8 Dec. Rogge *f* 6.75. Boekweit *f* 6.60. Boter *f* 0.80.

WOLVEGA, 3 Dec. Rogge f 7.00 tot f 7.75; aangevoerd 29 mud. — Boekweit van f 7.25 tot f 7.60; aangevoerd 25 mud. — Boter f 47.00; aanvoer 62 ¼ en 41 ⅛ tonnen.

MEPPEL, 11 Dec. Rogge f 6,00 a f 7,25. Boekweit f 5,50 a f 6,75. Boter 1½ N. ℔ f 1,45 a f ,162⁵. Boter per ⅛ vat f 20,00 a 22,50.

AMSTERDAM, 10 Dec. TARWE flaauw bij kleinigheden; 129 bonte Poolsche f 455; 126 ℔ bonte dito f 415; 128 ℔ dito f 470; 128 ℔ witb. dito f 485; 132 ℔ nieuwe dito f 490; 131 ℔ nieuwe Rijn f 400; 131 ℔ Hoogl. Kleefsche f 405. — ROGGE. Gedroogde bij partij iets lager, andere soorten bij gerijven als voren; 120 ℔ Amerik. f 260; 116 ℔ fijne Zweedsche f 220; 118 ℔ Petersb. f 223 bij partij, 117, 118 ℔ dito f 222, 225. — GARST onveranderd; 106 ℔ Knobbe f 210; 100, 101 ℔ Friesche Winter f 188, 190. — HAVER en BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD onveranderd; Deensch £ 74½; Berdianks Ravison £ 50; Holsteinsch in veiling f 363 a 390; op 9 vat Olie dadelijk en in Dec. £ 85½. — LIJNZAAD in een doen; 103/5 ℔ Riga f 285. — RAAP- en LIJNOLIE dadelijk op nieuw lager, op termijn stil. Raapolie op 6w. f 52¼; Vlieg. f 51, 50; 1o. Mei f 47¼, ½; Sept., Oct. en Nov. f 44. Lijnolie op 6w. f 39¾; Vlieg. 38½, 38; 1o. Maart f 37¼; April en Mei f 37¼, ½; Sept., Oct. en Nov. f 37½, ¾. — HENNEPOLIE op 6w. f 47¼; Vlieg. 46. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 95 a 100. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 9 a 14½.

SCHIEDAM, 10 Dec. MOUTWIJN tot f 23 per vat contant goed gevraagd. — JENEVER 100 pct. Amst. proef f 28 a 28½ per vat contant.

231ste **STAATS-LOTERIJ.** TWEEDE KLASSE.

2de Lijst. Nos. 7354 en 19230 ieder f 1500. Nos. 433, 3412 en 19352 ieder f 400. No. 10241 f 200. Nos. 2285, 3210, 5215, 8851, 11800, 12282 en 17914 ieder f 100. — 3de Lijst. No. 5367 f 5000. Nos. 3887 en 11384 ieder f 1000. No. 14416 f 200. Nos. 3514, 7503, 10730 en 12217 ieder f 100. — 4de Lijst. Nos. 4458 en 16101 ieder f 1000. No. 1830 f 100.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 11 December 1856.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN
Nederl. W. S.	2½	pct.	62¾	*Polen*, Oblig.	4	pct.	76⅛
„ „	3	„	74¾	*Spanje*, Oblig.	1¼	„	23⅜
„ „	4	„	93¹³⁄₁₆	Obligatien	3	„	40¾
Amort. Synd.	3½	„		Binnenl.	3	„	36¹³⁄₁₆
Handelm.	4½	„	135	Amortisable			6
O.I. Leening	4	„	93¼	Bewijz. Coup			5⅞
Aand. Holl. Spoorw.		»		*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„		Oblig. Geld	5	„	
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	
Rusl. O. I. Hope	5	„	102¾	„ Metal.	5	„	73¹¹⁄₁₆
Dito 1828/29	5	„	101⅝	„ „ N.	5	„	82⅞
Dito 1831/33	5	„	91⅞	„ „	2½	„	38¼
Cert. 1840	4	„	83½	*Belgie*, Cert.	2½	„	
Cert. Stieglitz	4	„	82¾	Rothschild	2½	„	
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Oblig.	3	„	44⁵⁄₁₆
Cert. van dito	6	„	62¼	„	4		
				Amerika Bank-Act.			

Raadsels en Charades.

XLII. 'k Ben wel een aardig iets. Ik neem mijn voedsel op door twee monden, en zoodra heb ik het niet binnen of ik spuw het weer uit. Onder 't gebruik van mijn voedsel ben ik geen oogenblik stil, maar bij onthouding er van sta ik beweginglоos.

XLIII. Voor een kleinigheid ben ik te krijgen;
Die mij heeft is met mij verlegen;
Die mij verliest heeft niets dan oneer;
Doch hij, die mij wint, heeft mij niet meer.

Gedrukt bij **GRATAMA** te Assen.